

GULD NR. 17 1992 VASKAR'N

11-12 juli 1992

ARRANGÖRER

Friska
GALLIVARE
EKONOMISK FÖRENING

* utgiven av SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN *

Svenska Guldvaskeföreningen

STYRELSE

ORDFÖRANDE Johnny Hagberg
Moränvägen 26
136 51 HANINGE
tel. 0750-258 86

SEKRETERARE Sten Bergström
Kolmårdsvägen 65
181 64 LIDINGÖ
tel. 08-766 14 04

KASSÖR Henrik Nyman
Engelbrectsvägen 48
186 36 VALLENTUNA

LEDAMOT Rolf Saxström
Mjölnavägen 5
791 46 FALUN
tel. 023-343 22

LEDAMOT Hans Wallin
Bogårdsvägen 9
803 48 GÄVLE
tel. 026-166 380

SUPPLEANT Ken Karlsson
Rudolfsv. 11
714 00 KOPPARBERG
tel. 0580-11102

REVISOR Sven Kiuru
Snickaregatan 7
714 00 KOPPARBERG
tel. 0580-115 01

REVISOR Bertil Olofsson
Industrigatan 7 B
112 46 STOCKHOLM
tel. 08-542 960

REDAKTÖR FÖR GULDVASKAREN

Johnny Hagberg

Svenska Guldvaskeföreningen

3

postgiro 63 04 54-7

FRÅN ORDFÖRANDEN

Vissa föreningar brukar skryta med att dom är störst. Trots att dom inte är det. Men har storleken någon betydelse? Jag tror att vad medlemmen vill ha är en förening med kvalite och som försöker tillvarata allas intressen och inte glömmet nybörjaren till förmån för den mer garvade guldvaskeveteranen.

Det får inte finnas någon "elitklick" som styr och ställer. Vår förening är till för alla. I föreningstidningen får du skriva vad du vill om vår hobby. Ingen censur finns.

Inför vårt SM i Gällivare skickade styrelsen ut en inbjudan till våra andra föreningar inom "branchen". Tyvärr var det en förening som föredrog att hålla denna inbjudan hemlig för medlemmarna. och därför inte publicerade denna i sin föreningstidning. Varför?

SGF kommer inte att gå i någons ledband, det finns inte en chans att någon smart knalle ska kunna manipulera oss för att själv tjäna på det.

Styrelsen arbetar och kommer i framtiden att arbeta för att SGF medlemmen ska kunna köpa mestadelen av sin guldvaskeutrustning till ett hyggligt pris från sin egen förening.

Vi har redan börjat så smått. En bra vaskpanna har införskaffats en vaskhandledning har tryckts upp. En lupp med 10 ggr. förstoring och med ett vänligt pris finns nu att tillgå.

Litteratur inom vårt fack tillkommer ständigt.

Planerade projekt är en bra och billig vaskränna, en sikt till vaskpannan m.m. Har du något förslag på någon pryl SGF ska ha till sin medlemsförsäljning, så välkommen in med förslag.

I dagarna får SGF sina sedan länge efterlängtade guldinmutningar inte mindre än fem stycken. Två stycken i Köpparbergstrakten, två stycken i Lyckseletrakten, och slutligen en i Gällivaretrakten. Naturligtvis kommer alla SGF'are att med familj kunna vaska helt gratis där.

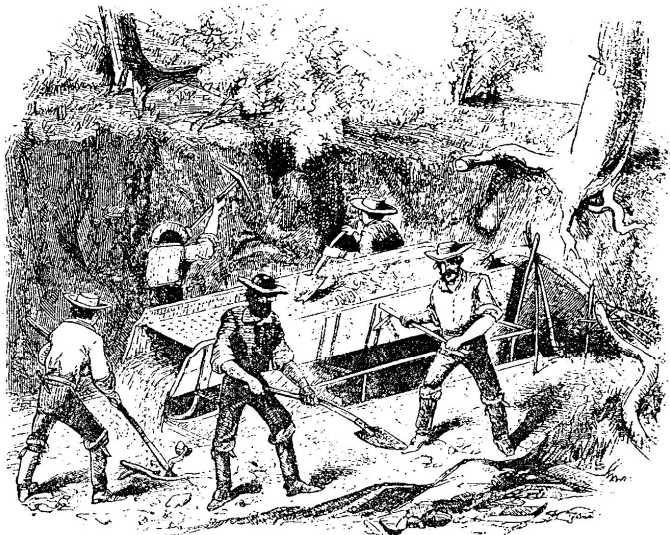
VÄND.

forts.

Vår skrivartävling röner bra intresse, flera berättelser har kommit in till red. tyvärr har några synts i andra tidningar. Dom blir ju inte sämre av detta men nyhetens behag går ju förlorat. Men än är inte finalen nådd så låt fantasin och pennan arbeta.

VM-resan till Skottland röner livligt intresse. Intresseanmälningarna går ut genom SGF. Vår systerförening i Kopparberg sköter dom praktiska detaljerna och jobbar vidare på att allt ska bli till belåtenhet. Evenemangs programmet under VM veckan hittar du längst bak i tidningen.

Till sist vill vi i styrelsen önska våra medlemmar en trevlig fortsättning på sommarens vaskningar. Och naturligtvis mängder med guld.

QUICKSILVER MACHINE, IN MORMON GULDH.

SM I GULDVASKNING

SM I GULDVASKNING

Campingplatsen i Gällivare
11-12 juli 1992

KLASSER

Nybjörjare
Ungdomar
Damer
Herrar
Veteraner

AVGIFT

Ungdomar 80:-
Nybjörjare, Dam, Herr
och Veteraner 100:-

ANMÄLAN

Anmälan görs till Friska Gällivare Ekonomisk Förening,
Box 56, 982 21 Gällivare

Anmälningsavgiften betalas per postgiro 26 52 08-9 senast
den 1/7 eller kontant till sekretariatet senast lördagen den
11/7 kl 10.00.

Märk talongen SM-92 samt ange tävlingsklass.

TÄVLINGSREGLER

- Vaskpannornas storlek är fastställd till max 50 cm i diameter.
- Vasktiden är begränsad till 15 minuter för dam, herr och veteranklassen, 20 minuter för nybjörjare och ungdomar.
- Varje deltagare väljer ut en spann med angiven mängd vasksand och ett icke angivet antal guldkorn (24 karat).
- Vaskplatserna är numrerade och kontrollant ansvarar för att antalet guldkorn per tävlingsomgång är lika i alla spannar.
- Vinnare är den som funnit flest antal korn på snabbast tid.
- Missade korn ger tidstillägg på 5 minuter/korn.
- Tävlingsguldet skall avhämtas senast 1 timme efter prisutdelningen.

PRISER

De fem bästa i varje klass får pris. Samtliga tävlande erhåller diplom. Svensk mästare får dessutom vandringpris.

SM I GULDVASKNING

PROGRAM

LÖRDAG 11 JULI

- 10.00 Anmälan till tävlingar
12.00 Tävlingsarna startar
Utslagstävlingar i samtliga klasser
20.00 Guldgrävarfest
24.00 Landskamp

SÖNDAG 12 JULI

- 11.00 Utslagstävlingar, final i samtliga klasser
14.00 Prisutdelning

OBS! Detta är ett preliminärt program som vi förbehåller oss rätten att ändra.

SPONSORER

Boliden Mineral
Aimpoint

Friska Gällivare ek. förening
Gema Mekan AB, Gve
BPA VVS-Mek, Gve
Calor Vanadis AB, Gve
VVS-Tjänst AB, Gve

Conny Johansson Lastmaskiner, Mbg
Nordprojektering Industri AB, Luleå
Kontex Office, Gve
Lantmännen, Gve

1. Kvarnbacken
2. Engelska baracken, logi
3. Missionshuset, logi
4. Baltiska stallet
5. Hedberg-Kalles, logi
6. Handelsboden
7. Bagarstugan
8. Ullatrigården
9. Dansbana & scen
10. Yrttivaaragården
med Barnens Djurfarm
11. Strandcafeet
12. Bron
13. Lapplägret
14. Logi
15. Reception camping
16. Pluppskogen
17. Servicehus med
w.c, dusch, bastu, kök,
tvättstuga samt Tv och telefon

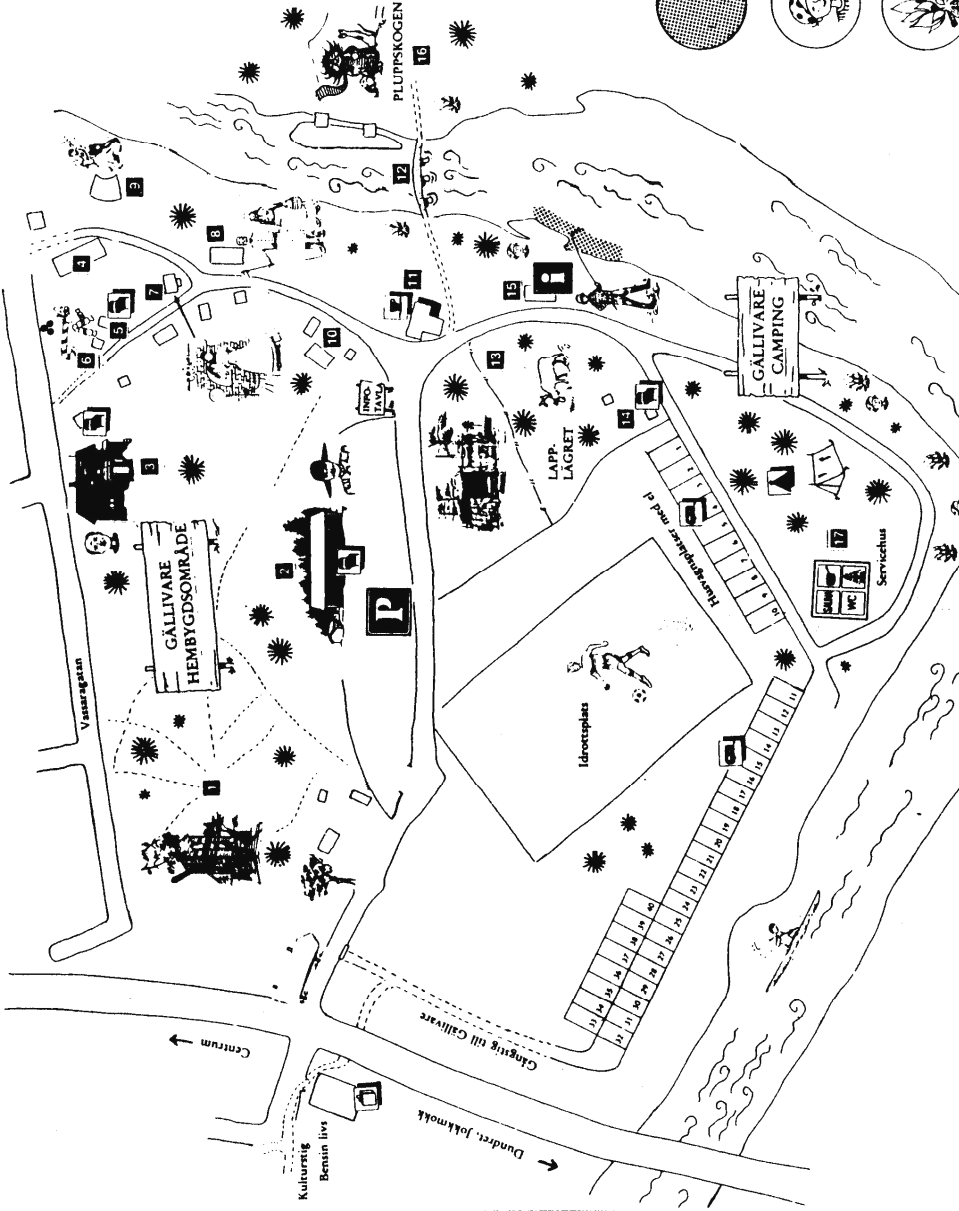
= VASKNINGSPLATS

= LEKPLATS

= ELDPLATS

SM I GULLDVASKNING

Svenska Guldvaskarföreningen

*** SGF:s FALUMÖTE 25 APRIL ***

En mycket regnig dag i slutet av April var äntligen den stora dagen kommen, efter veckor av förberedelser med kartritning, skrivande av inbjudan, ringande till medlemmar, åkande i skytteltrafik mellan hemmet och möteslokalen osv. osv. var allt klappat och klart.

Barbro och jag anlände till Brittsarvsgården vid halvtvå-tiden och då var Sten o. Henrik redan där, bilburna från Stockholm. Något senare kom Rune Gustavsson, Torwald Töörn och en betydligt yngre medlem från Ludvika, Johnny o. Eva dök upp och så småningom en hel del medlemmar från Bergslagstrakten.

Dagen började lite trevande (som alltid hos oss svenskar), men sedan vi hade bekantat oss med varann gick diskussionen glatt runt kartorna på borden. Vår Dalakarta och kartan över guldinmutningarna vid Nittälven blev populära. Guldvideos visades non-stop, vaskpannor och mötesprylar såldes och några fler medlemmar blev vi också. Vårt nya tillskott i medlemsförsäljningen "Isälvsgrus i Kopparbergs län" gick åt som smör, det är en bok späckad med kartblad över lämpliga områden att provvaska i. Fikat var omtyckt med bl.a. inhemsk äka Gustavskorv och Falu-Rågrut, mums för guldgrävare.

Så kom dagens höjdpunkt: f.d. geologen vid Falu gruva Stig Asofsson s föredrag. Stig presenterade en dryg timmes mycket givande och lärorikt föredrag om guld i Falu gruva, guld i Falutrakten, om kontinentalförskjutningen och om malmbildningen från jordens inre. På slutet kom en liten "pärla" om gruvarbetaren "Fet Mats" (det tyckte jag var bäst av allt under hela föredraget). Till slut plockade Stig fram guldstuffer från Falu gruva och andra gruvor. Medlemmarna flockades intresserat runt bordet med alla stufverna som innehöll synligt guld med flera millimeter stora flagor. Föredragshållaren avtackades med en stor applåd och sedan fick han ta en välbehövlig fika med sina två söner.

Timmarna gick (alldeles för fort) men det gör de när man har trevligt.

Svenska Guldvaskarföreningen

*** SGF'S FALUMÖTE FORTSÄTTNING ***

Vid åttatiden på kvällen hade c:a 30 st medlemmar tackat och gått, endast en del av styrelsen återstod för det stundande styrelsemötet. Kvällen var slut vid 22-tiden efter en mycket god hjälp av flickorna med uppstädningen. Stort tack Eva och Barbro!

"Mitt" första medlemsmöte var nu slut efter en viss förberedande möda och hade nu krönts med en mycket trevlig och givande dag. Ett stort tack till alla medlemmar som deltog (delad glädje är dubbel glädje).

Från en nöjd ROLF SAXSTRÖM

LITE NORSK GULDHISTORIK I FINNMARKEN

1866 hittar bergmästare Tellef Dahl det första guldkornet i Karasjok älvstrand.

1870 börjar prospekteringarna i Karasjok, Sadgejok och Gorzzejokka.

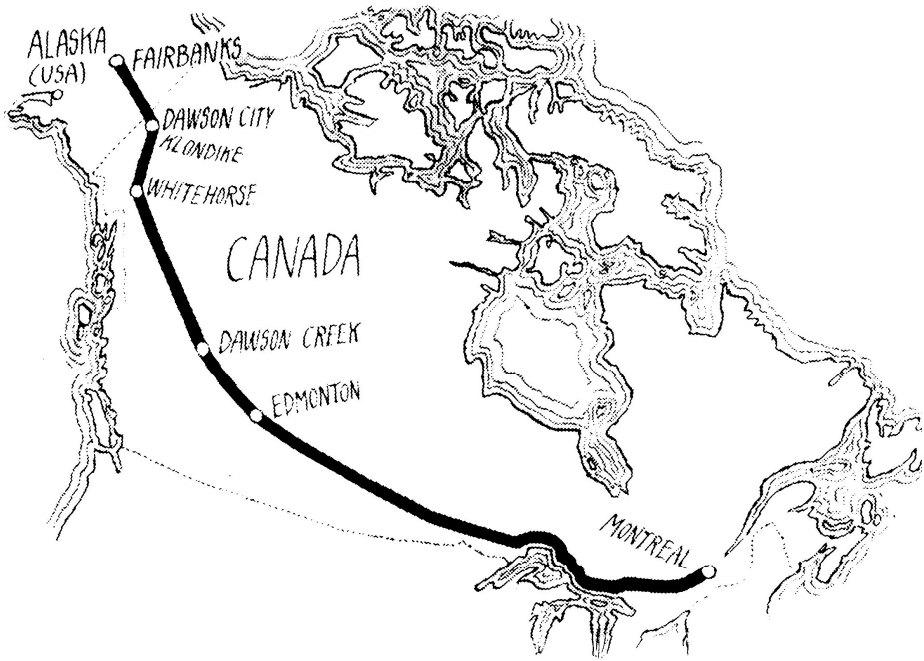
1897 "Guldrushen" sätter in efter några större guldfynd bl.a. i Sadgejok. Man hittar en nugget på 17 g.

1939 sätter kriget stopp för guldutvinningen i Finnmarken, då har man officiellt hittat 50 kg guld.

1990 I dag har man hittills tagit upp c:a 1000 kg guld, främst i Biddjovagge gruva. Alluvialt (vaskguld) av detta är c:a 40 kg.

I finska Lappland hade man fram till 1954 officiellt vaskat fram c:a 1000 kg.

Guldgrävare i Klondyke 1973

Poul Ströyer

1 Hur jag blev guldgrävare

En dag kom ett par glada gossar från Norrland stövlande in till mig på tidningen och tog hand om min dyrbara sidenslips.

– Den skall hänga på vårt slipsmuseum, sa de och överlämnade i stället en stickad rödblågulvitrandig nordkalottslips, som de kallade den, och en guldvaskepanna.

Jag beslöt genast att gå över till polotröja och bli guldgrävare.

– Jag skall bli guldgrävare, sa jag till min hustru på kvällen.

– När, var och hur? frågade hon.

– Semestern, Klondyke, vet inte, svarade jag.

– Men jag, vill ta reda på hur man gör, fortsatte jag och tänkte på London.

Inte stan, utan Jack. Jack Londons ”Kungen av Klondyke” stod på bokhyllan bredvid en bok om Jelly Roll Morton av Alan Lomax.

Sen jag läst boken om Jelly Roll, ni vet han som påstod sig ha uppfunnit jazzen, tog jag itu med ”Kungen av Klondyke”.

Men London hade inte skrivit ett enda ord om *hur* man vaskar guld, bara *att* man gjorde det.

Då fick jag väl komma underfund med tekniken själv.

För det skulle kännas genant att bege sig till Klondyke, ställa sig upp bland garvade oldtimers och sen inte veta hur man använder vaskpannan.

Jag bestämde mig för att träna hemma i trädgården.

Men jag ville inte ha några åskådare till mina första försök, därför väntade jag tills familjen var bortrest några dagar.

I trädgården fanns en bit uppgrävd jord där jag inte hunnit sätta potatis. Där slängde jag min vigselring, det enda guldföremål jag äger, och krattade ned den omsorgsfullt.

Därpå hämtade jag vaskpannan och en hink vatten.

Och sen började jag vaska.

Jag trodde mig veta att guldgrävaren fyller vaskpannan med jord och sand eller vad det nu kan vara. Slår vatten över och sköljer sen bort jorden eller sanden med hjälp av skakningar så att endast guldets ligger kvar.

Snart skulle jag ha min vigselring åter.

Jag fyllde jord i pannan, hällde vatten över och började skaka.

Sen fick jag gå in och byta byxor.

Jag gick ut igen med rena, torra byxor. Fyllde ny jord i pannan, slog på vatten och skakade lite försiktigare.

En dagmask stack upp huvudet ur gäggan och tittade förebrående på mig.

Jag bad om ursäkt och la den i potatislandet, varpå den genast försvann ned i jorden.

Jag vaskade och vaskade.

Guldgrävaren i allmänhet vaskar på vinst och förlust, men jag visste att det fanns guld i potatislandet, så det var med förtröstan jag jobbade. Timme efter timme.

Det oick riktigt bra nu

Men när mera än halva dan hade gått blev jag något betänksam.

Det tycktes som ringen hade försvunnit för gott. Jag kanske aldrig hittade den igen.

Om ett par dagar var min hustru hemma igen. Hon skulle genast upptäcka mitt ringlösa ringfinger och fråga varför jag inte hade ringen på. Hon kanske samtidigt skulle nämna något om gräsänklingar på vift.

– Den har försvunnit i potatislandet, skulle jag svara.

– Jaså, har du äntligen satt potatis? skulle hon fråga.

– Nej, skulle jag svara. Jag vaskade guld. Fast jag fick inget.

– Jamen då är det ju inte så konstigt att du inte har ringen på, skulle hon möjligtvis säga.

Nej, det skulle hon nog inte.

Jag fick en idé.

Jag hämtade ett durkslag i köket och började sila potatislandet.

Det var lite marigt i början. Jorden var våt och klimpade sig.

Men sen jag torkat den med hjälp av en kvartslampa (det var en mulen dag) gick det som en dans.

Jag silade och silade, men nån ring hittade jag inte.

Däremot samlades en massa småsten, skalbaggar och daggmask i durkslaget.

En av daggmaskarna såg ut som om den önskade den var en huggorm.

Det var otvivelaktigt densamma som tidigare hamnat i vaskpannan, för sen jag släppt ned den gav den sig vresigt i väg mot granntomten.

Ringens hade försvunnit för alltid, den saken var klar. Jag fick gå och köpa en ny.

Jag samlade ihop vaskpannan, durkslaget och hinken och böjde mig ned för att ta upp krattan som, ajabaja, låg med tänderna uppåt.

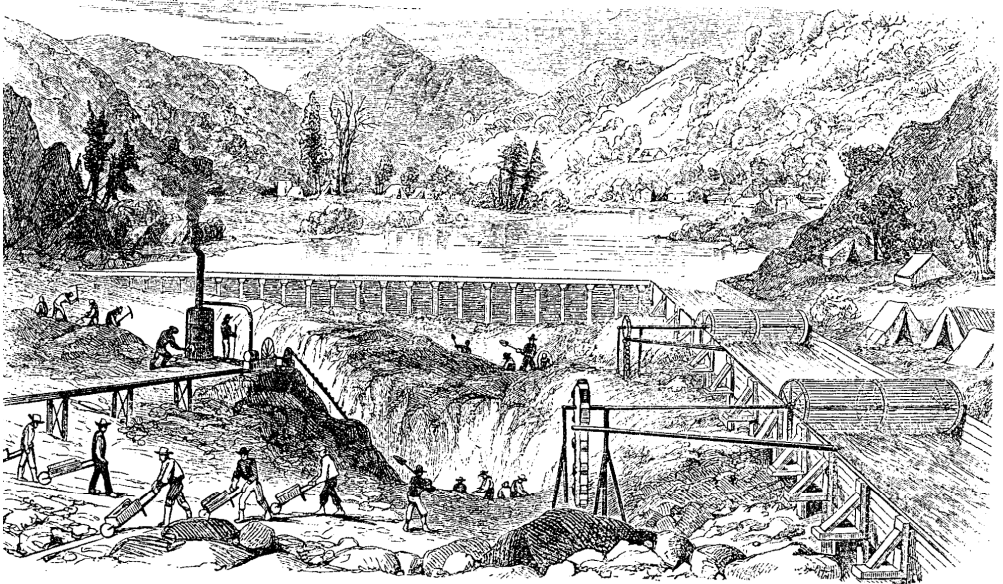
Nåt glänste.

Det var ringen.

Den hade fastnat på en av krattans tänder när jag trodde jag krattade ned den i potatislandet.

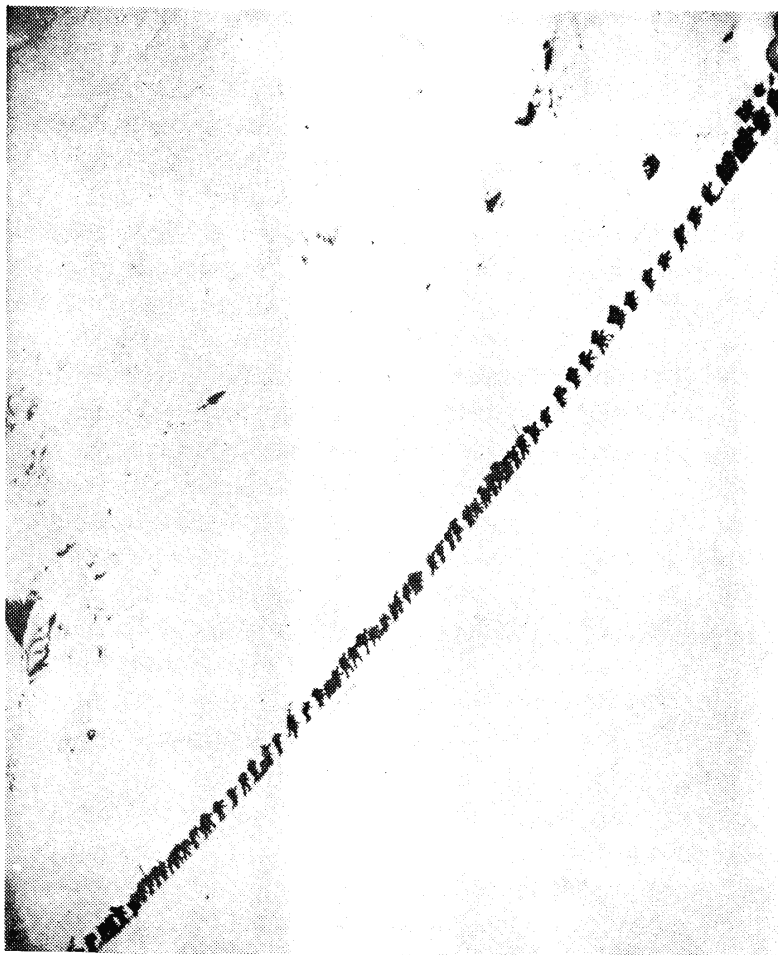
Jag satte den på fingret igen och gick in och ringde till resebyrån för att höra hur man kommer till Klondyke.

Några veckor senare var jag på väg.

RIVER OPERATIONS AT MURDELEN'S DAM.

2 På väg

De gamla guldsökarna knatade i en lång rad uppför snöiga bergsslutningar. Alltid uppför.

Klondyke ligger inte i Alaska som de flesta tror, utan i Yukon i nordvästra Kanada, ca 25 mil söder om norra polcirkeln.

Själva ordet Klondyke härstammar som ni vet från det indianska ordet Tron-diuk, vilket betyder hammarvatten. Så kallad därför att indianerna på sin tid konstruerade fällor för lax genom att hamra ned pälar i Klondykeflodens botten.

Klondykefararen av i dag kan flyga reguljärflyg ända dit. Men är man romantisk som jag, far man landledes, åtminstone den sista biten, i de gamla guldsökarnas spår.

Dessa kom, enligt vad jag sett på gamla foton, knatande i en lång rad uppför snöiga bergssluttningar med en stor packning på ryggen innehållande hackor, vaskpannor, båtar och ett par extra strumpor.

Visserligen säger mitt förnuft mig att de inte *alltid* kan ha gått uppför, men trots ivrigt letande har jag inte lyckats hitta nån enda bild som visar dem på väg utför eller på slät mark.

När de så småningom via Edmonton, Alberta och Dawson Creek, British Columbia, nått fram till Whitehorse, Yukon, plockade de fram sina båtar ur rygg-säcken och fortsatte seglande på Yukon River den sista biten fram till Dawson City, som ligger ca en mil från Klondykeområdet.

Inte alla kom fram. För på den eljest så lugnt flytande floden fanns en farlig passage kallad Five Finger Rapids.

Här delade sig floden i fem forsar åtskilda av skär.

Det gällde att välja den rätta passagen.

Styrde man in i fel finger fick man sällan tillfälle att göra om manövern.

Så småningom sattes passagerarfartyg in på rutten.

Det var stora, flatbottnade hjulångare, som brukade klara sig igenom Five Finger Rapids utan mankemang.

Däremot fastnade de ofta på sandbankar.

Detta berodde inte på skepparns oskicklighet utan på sandbankarnas benägenhet att då och då flytta på sig.

Jag startade resan norr ut från Edmonton, sen jag åkt tvärs över den kanadensiska kontinenten.

Edmonton är en trevlig stad, där man som bäst höll på att förbereda årets Klondykedagar.

Under dessa dagar leker man sig tillbaka i tiden.

Folk klär sig i Västernkläder från sekelskiftet. Männen i bonjour, guldväst och hög hatt. Kvinnorna i krino-

lin eller saloonflickaklänning med ett strumpeband synligt en bit ovanför det högra knäet.

Sådana kläder kunde man köpa lite överallt.

Fast varför man firar Klondykedagar i Edmonton går över mitt förstånd.

Avståndsmässigt är det ungefär som att fira Kirunadagar i Hannover.

I Edmonton har man infört kabel-TV.

Nu vet ni allt om Edmonton, och vi fortsätter till Dawson Creek. Inte att förväxla med Dawson City, guldstaden.

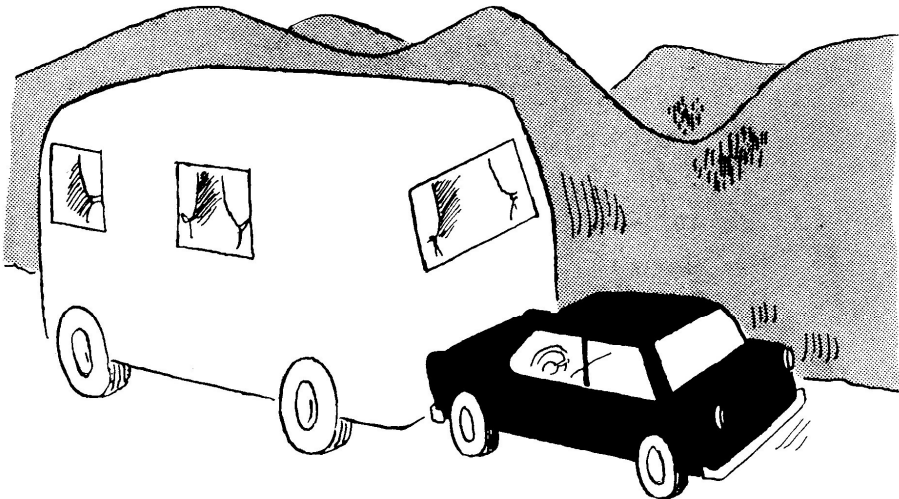
Till Dawson Creek åkte jag buss.

Man ser många husvagnar på de kanadensiska landsvägarna. De blir oftast dragna av en personbil. Men ibland blir de konstigt nog knuffade framför.

Det mest besynnerliga är att de blir knuffade av en personbil utan förare.

Första gången jag fick se denna märkliga syn trodde jag att det var den där Truxa ni vet som semestrade i Kanada och att han låg i baksätet och styrde bilen på telepatisk väg.

Sen fick jag se flera andra knuffade husvagnar och övergav tanken på Truxa.

Många husvagnar blir knuffade framför en personbil.

I samtliga dessa husvagnar satt det, visade det sig, en man i fönstret längst fram och tittade ut.

Jag kom efter hand på att personbilen var på släp efter husvagnen, som inte bara var en husvagn utan en husvagnsbil, och att han som tittade ut satt vid ratten och körde medan frun stod bredvid och diskade.

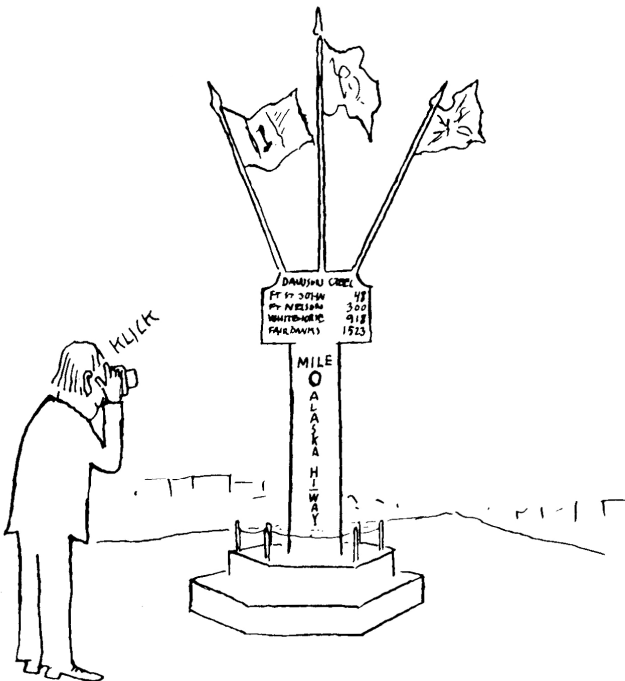
Man har fortfarande könsdiskriminering i Kanada.

Det är inte som hos oss, där det är frun som kör.

Och sen diskar hon.

Dawson Creek är en mindre stad med mycket breda gator. Det är stopplikt i alla gathörn. Och tro det eller inte, alla ni busiga bilförare i Stockholm som alltmera tappar respekten för rött ljus, i Dawson Creek stoppar alla bilister även om de är alldeles ensamma i korsningen.

I en av korsningarna finns stans sevärdhet.

*Dawson Creeks största sevärdhet och oftast foto-
graferade objekt.*

Vad Eiffeltornet är för Paris, lutande tornet för Pisa och Stadshuset för Stockholm är nollmilestolpen för Dawson Creek.

Här börjar The Famous Alaska Highway. Den 250 mil långa landsvägen till Fairbanks, Alaska. En stad där jag några veckor senare hamnade i ett fängelse.

I Fairbanks finns i övrigt en liknande stolpe som markerar att nu är man framme.

Bortsett från nollmilestolpen, som plåtas av alla som passerar stan, är det inte mycket att berätta om Dawson Creek.

Jo visst. Om ni händelsevis skulle råka hamna där nån gång och tänker övernatta i stan och det är fredag eller lördag och ni tar in på hotell Windsor, så se till att ni inte får rum nr 133.

Om ni tänker sova, vill säga.

För på fredagen och lördagen är det kabaré och dans. Och rum nr 133 ligger rakt över orkesterstraden, och bandet kör moderiktigt med eldrivna instrument och har alla fjorton högtalarna uppskruvade på högsta volymen.

Jag fick byta. Som tur var fanns det ett rum ledigt i andra ändan av hotellet.

Från Dawson Creek fortsatte jag med flyg till Whitehorse, en stad uppkallad efter whiskymärket eller operetten, eller också är det tvärtom.

Här brukade de gamla guldgrävarna på sin väg till Klondyke övernatta i bl a ett par ”skyskrapare”, som fortfarande står kvar, innan de fortsatte per båt på Yukon River.

En stor del av Whitehorses befolkning är indianer. Och sanningen att säga är nykterism inget utmärkande drag för denna del av Whitehorses invånare.

Man kanske inte skall döma, utan påminna sig Jeppe's replik i Ludvig Holbergs ”Jeppe på berget”.

— Man säger att Jeppe super, men man säger inte *varför* Jeppe super.

Medan man nästan enbart ser indianer ute på stan på kvällarna, dominerar turisterna stadsbilden dagtid.

Allt flera turister söker sig till Yukon. Förra året be-

söktes Whitehorse av inte mindre än 20 000, och i år kommer denna siffra att överstigas.

De flesta kommer naturligtvis från Kanada och USA, men många kommer så långt ifrån som Australien och Japan.

Däremot är skandinaviska turister sällsynta.

Whitehorse är Yukons huvudstad och har i dag ett invånarantal på ca 10 000, mot några få hundra för trettio år sedan. Det stora uppsvinget inleddes under andra världskriget när amerikansk armépersonal i tusental anlände för att bygga Alaska Highway.

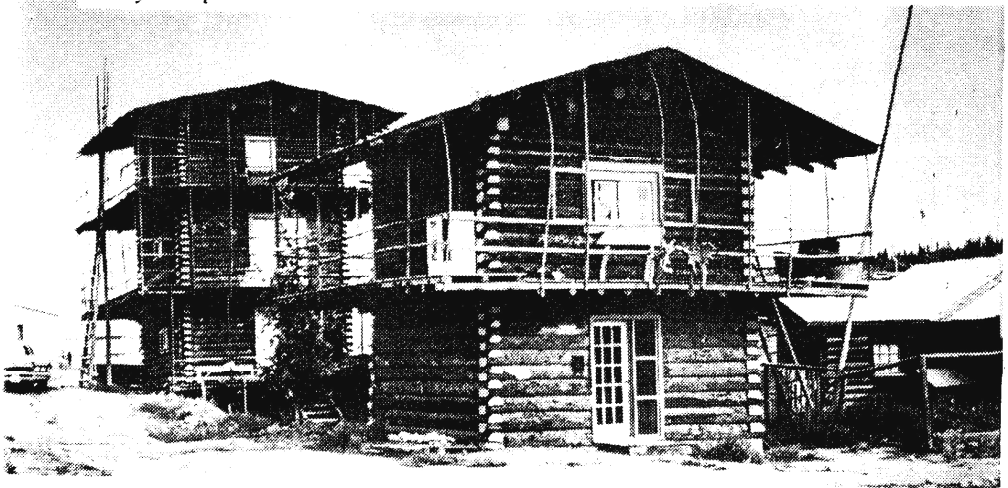
Här finns fortfarande kvar en del timmerkojor från den gamla tiden som turisterna kan fotografera. Dessutom finns här ett museum och en gammal hjulångare som numera ligger på land och kan beses utan avgift.

Annars är Whitehorse en modern stad med tre varuhus, biograf, radio, TV m m. De flesta turister kommer under sommarmånaderna, men den som inte är rädd att bli röd om näsan kan passa på att besöka Whitehorse i slutet på februari. Då anordnas parader, olika sporttävlingar och tävlingar för hundspann.

Men det kan bli ganska kallt i de här trakterna, så det vill till att man klär sig i långkalsingar.

Jo, visst. Det finns can-can-flickor också i Whitehorse.

"Skyskraparna" i Whitehorse.

HAR DU SVÅRT ATT SE GULDKORNEN ?

SKAFFA DEJ SGF LUPPEN

50 kr. på postgiro 63 04 54 - 7
och några dagar senare är den hos dej.

Glöm Inte!

Höstens Vaskmöte
i Sveg trakten
15-16 aug.

VI SLÅR UPP LÄGRET VID BODARSJÖARNA.

Väster om länsväg 81 mellan Fågelsjö och Sveg. (Se karta. Följ vägvisarna.)

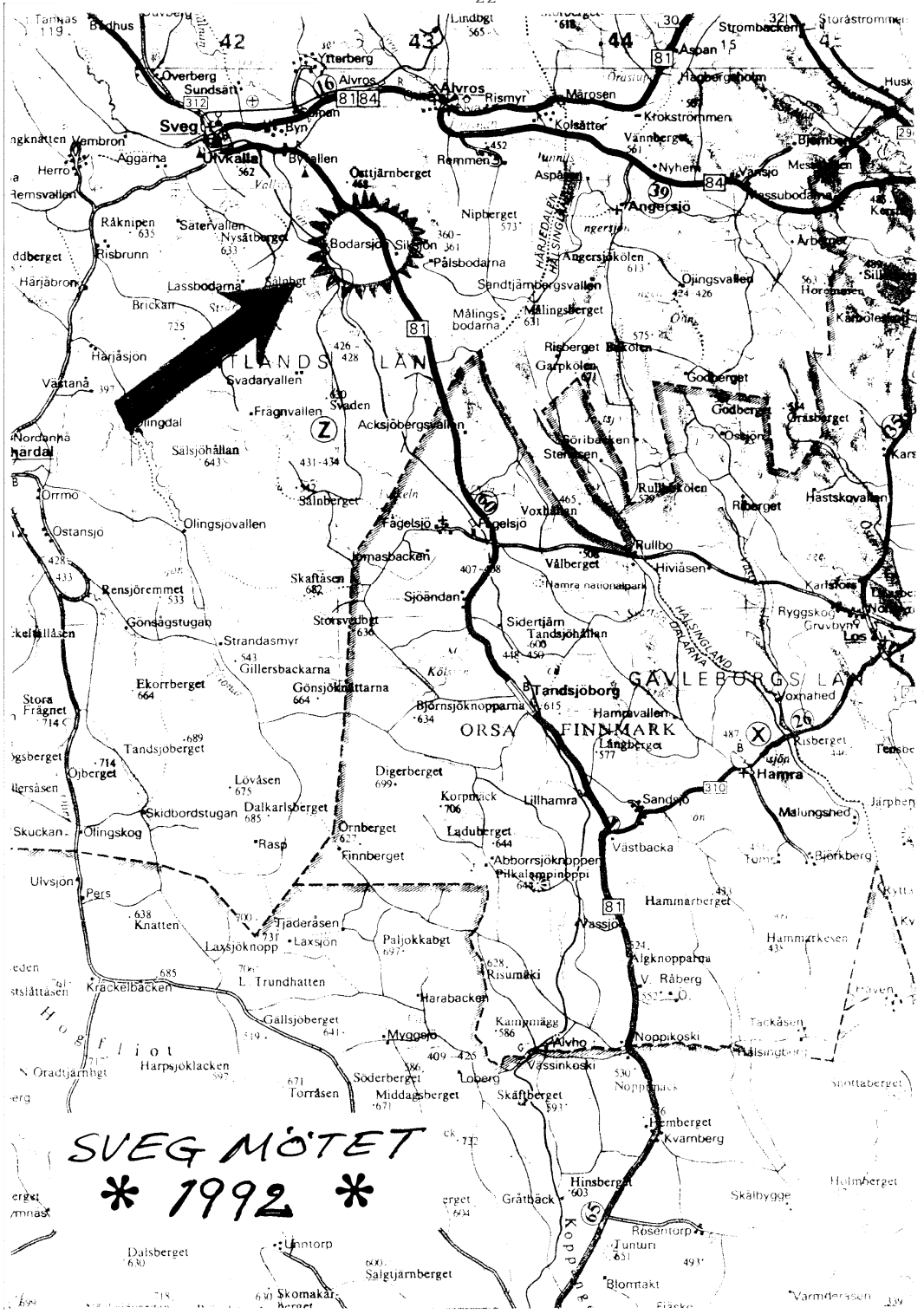
Platsen gav guld i pannen vid vårt sommar-
möte 1987.

Nu tar vi i med nya friska tag. Mer guld ska fram ur gruset.

P.S. Kom när du kan, en eller två dagar, ta med tält eller vad du vill bo i.

Utrustningen bestämmer du själv, men ett råd ta med ordentliga grejor.

Kontaktman är Hasse Wallin, tel: 026-166 380

SVEG MÖTET
* 1992 *

MINERS PROSPECTING.

Om guld

Coolgardie – Coober Pedy

Några upplysningar

Ännu finns det guld i Australien. Runt omkring staden Coolgardie finns guld, både ytligt och i guldådror. Ytgoldet kan ligga som damm eller klimpar på eller strax under markytan. Guldådrorna ligger inne i bergen.

Den som i dag letar i de gamla guldfälten kan hitta klimpar och damm som blivit kvar efter de första guldgrävorna. Med metalldetektorer kan dagens guldgrävare hitta guld som ligger en bra bit nere i jorden. De hittar också gamla flaskor, mynt och annat som blivit liggande efter den stora guldruschen.

Guldet finns lite varstans. Det är ofta svårt att förutse var det skall ligga. Förr i tiden gick guldgrävorna i solskenet och tittade efter guldskimmer på marken. Det var lättast att se strax efter ett regn. De första fynden var otroliga! De som först kom till Coolgardie kunde hitta 3 kg guld på några få timmar!

När guldgrävorna hittade guld mutade de in området genom att slå ner käppar i marken runt om fyndet. Det kallades *pegging*. Man fick inte mu-

ta in mer än 25 m² i taget. Man vände sig till den lokale uppsyningsmannen för att få kontrakt på att gräva inom området. Ytgoldet måste skiljas från jorden. Det gjordes i *vaskpannor*. De var ungefär så stora som en sopptallrik och fylldes med jord och skakades under vatten, så att jorden försvann. Guldet, som var tyngre, sjönk till botten. I de torra områdena fanns det inte tillräckligt mycket vatten för detta. I stället hällde man jorden från panna till panna, så att jord och sand blåste bort.

Där guldet fanns i ådror i berget måste man hacka bort stenen och sedan krossa bitarna i en mortel, (*dollypot*). Om guldådern var stor användes dynamit. Statliga stenkrossar sattes upp för att betjäna små gruvor. I dag måste man ha licens från en offentlig myndighet för att få leta guld.

Det stora guldäventyret

Somliga av er har kanske hört talas om guldruschen i Australien för cirka hundra år sedan. Folk kom från världens alla hörn för att söka lyc-

kan i den australiska jorden. Men lyckan var det både si och så med – egentligen blev resultatet av guldruschen mer sorg än glädje.

Det började i mitten av 1800-talet. Några nybyggare drog inåt landet för att hitta nya betesmarker. En man upptäckte av en händelse en sten med guld i, och så var det hänt! När det mesta guldet var utgrävt i norr, drog guldgrävarna söderut för att leta vidare. Omkring 1890 började det verkliga guldäventyret i områdena runt Kalgoorlie, Coolgardie och Norseman.

”Några kom ridande, andra cyklade, några sköt kärror eller tunnor framför sig. Resten gick med tunga bylten eller vattensäckar på ryggen”.

Om det var svårt att komma till guldfälten, blev det sannerligen inte lättare när de var framme. De första guldgrävarna bodde i tält eller under bar himmel. Så småningom byggde de skjul och kojor i närheten av fälten. Först senare blev allt bättre organiserat med riktiga vägar och ordentliga hus.

Den första tiden var förhållandena hemska. Det vimlade av flugor. Hygienen var usel och det fanns naturligtvis inga toaletter. Färska matvaror och vatten saknades också. Matförgiftningar, brist-sjukdomar och epidemier knäckte många. En tyfus-epidemi, orsakad av smutsigt vatten, dödade flera hundra människor i Coolgardie. Den ena hälften av invånarna där blev tvungen att begrava den andra hälften. Mer än 1000 av Coolgardies män dog innan de blivit 26 år och bara några få levde så länge som till 40 år.

Den stora förändringen kom med järnvägen 1896. Hästkaravanerna kunde inte klara mer än 15 km om dagen, efter ett kraftigt regnväder kanske inte mer än 3 km/dag. Det visade sig att kameler klarade sig bättre. Många hundra kameler med kameldrivare importerades från Afghanistan och Pakistan. Långa karavaner med upp till 100 kameler var en vanlig syn. Djuren var sammanbundna nos till svans och hade bjällror runt halsen. Vid vart 30:e djur gick en kameldrivare.

Torkan var kanske det värsta problemet. Vattentillgången var så knapp att man inte kunde

tvätta sig, det fick man bara drömma om. Några dyrbara droppar kunde kanske användas till att svalka av såriga fötter med, innan man smorde dem med fett för att lindra smärtorna efter en lång vandring eller en hård dag på fältet. Vattenbristen fick en och annan att ge upp. Grupper av törstiga män kunde samlas runt en vattenbalja – tom. De vandrade omkring, viljelöst, med torra, spruckna läppar, för törstiga att prata. Till och med när järnvägen hade kommit och hotell och affärer byggts kunde det vara ont om vatten. I barerna ställde bartendern gärna fram whiskyflaskan, men

han höll hårt i vattenkaraffen. Färsk mat var också en lyx som ytterst få hade tillgång till. Däremot ökade urvalet av konserver. Allt kunde konserveras: Alla slags grönsaker, kött, smör och grädde, lever och bacon, höns och fisk. Mängden tomma konserverburkar växte också. Innan guldgrävarna lämnade en plats, brände de burkarna. Inte för att städa efter sig, utan för att smälta tennet som de fick en slant för.

Rikedomarna som grävdes upp byttes ofta mot alkohol under veckosluten. På lördagskvällarna var det som ett sjöslag av druckna.

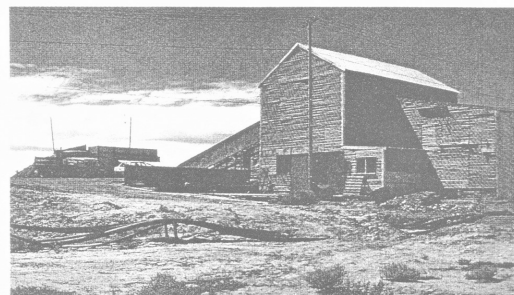
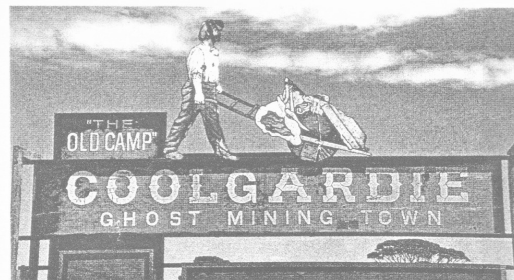
Det fanns nästan inga kvinnor i guldgrävarstäderna. Så sent som 1902 fanns det dubbelt så många män som kvinnor i Coolgardie.

Coolgardie – en spökstad?

Coolgardie ligger mitt i det varmaste ökenområdet i sydvästra Australien, vid huvudvägen mellan Perth och östra Australien. Under sin storhetstid

torts. sid29.

Bakterier frilägger guldkorn

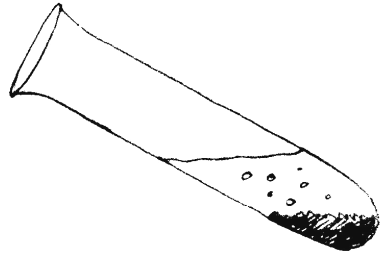
Svd 22/10-91

● Bakterier kan hjälpa till att utvinna guld genom att luckra upp de mineral som innehåller guld. De frilagda guldkornen tas därefter ut med cyanid.

Sedan början av 70-talet har svenska forskare arbetat med att försöka få fram detta guld utan att det blir för dyrt. I dag arbetar bland annat avdelningen för metallurgi vid Tekniska högskolan i Luleå med ett sådant projekt. Här koncentrerar man sig på att utveckla tekniken, medan mikrobiologiska institutionen vid Umeå universitet ägnar sig åt bakterierna.

Bakterierna är inte större än cirka en tusendels millimeter. De har förmågan att lyckas leva på den energi som utvecklas då metaller oxiderar, dvs förenar sig med syre. Dessa bakterier odlar Luleå-forskarna i stora kärl för att de ska föröka sig. Sedan tillsätter de kulturerna tillsammans med en 20-procentig pulvriserad mineralblandning i stora försöksanläggningar.

Det man bland annat vill utreda är hur mycket energi, el, personal och kemiska lösningar det går åt för att få fram en lönsam process.

Metoden är användbar på guldhaltigt mineral som tex svavelkis, arsenikkis och magnetkis men också på metaller som koppar, zink och nickel.

– Här i Luleå studerar vi hur man bäst ska kunna odla de här bakterierna, hur de ska kunna bli effektivare och hur vi ska kunna få metoden tillämpad i industriell skala, berättar Stig Peterson, professor i metallurgi och ansvarig för projektet. Internationellt används redan guldutvinning med hjälp av bakterier i Sydafrika och Australien. I Sverige är det framförallt de svårbearbetade malmfyndigheterna i Rakkejaure och Maurliden i Västerbotten som skulle kunna bli aktuella.

– Den biotekniska metoden är framför allt användbar när malmen inte går att bearbeta med konventionella metoder, säger Stig Peterson. Bakterierna luckrar då upp värddmineralen, guldet friläggs och kan sedan utvinnas på vanligt sätt med cyanid.

Tekniken finns alltså. Förutom att se till att få metoden ekonomiskt lönsamt koncentrerar sig nu metallurgerna i Luleå på att utreda de miljö- och energimässiga aspekterna.

Den fantastiska SKURUPSBORREN

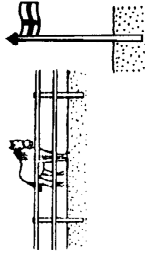
EN UNIK HANDDRIVEN JORDBORR ANVÄNDBAR TILL SÅ MYCKET

SKURUPSBORREN är det bästa verktyg Du kan skaffa till Din trädgård. Din tomt och Dig själv. Genom borrens mångsidighet och låga pris (obetydligt dyrare än en spade) betalar den sig själv flera gånger om redan första säsongen. Snabbt och bekvämt gör Du hålen i Din trädgård för t.ex. stolpar-plintar-planteringar- borrning efter vatten - JORDISERING (se andra sidan). Med SKURUPSBORREN får Du också fasta-raka-stabila hål som lätt göres tillräckligt djupa för sitt ändamål utan att bli onödigt vida upptill. SKURUPSBORREN är helt överlägsen spaden vid nästan alla behov av hål i jorden och vid djupa hål är SKURUPSBORREN det enda alternativet. Att gräva 1 m djupt hål tar 1 timme, att borra 5-6 minuter.

HÄR NEDAN ÄR NÅGRA EXEMPEL PÅ VAD SKURUPSBORREN KAN HJÄLPA DIG MED:

STOLPAR OCH FÄRDIGGJUTNA

PLINTAR av alla slag. Det går lätt och snabbt att sätta upp: STÅNGSEL-STAKET-SPALJEER-PLANK-VINDSKYDD-GRINDAR-VÄGMÄRKEN-SKYLTAR-FLAGGSTÄNGER m.m.

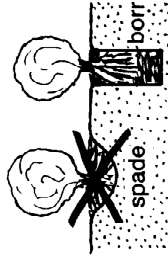

PLINTAR som gjutes direkt i borrhålet står mycket stabilare än grävda plintar. Gjutformen är gratis, endast formsättning ovan jord. Lätt att nå frostfritt djup. Med SKURUPSBORREN fås plintar med stor bärförmåga för: HUS-SOMMARSTUGOR-FRIGGEBODAR-UTERUM-VERANDOR-CARPORTAR-GARAGE-MASKINHALLAR-INDUSTRISTÅNGSEL-VILLASTAKET-FLAGGSTÄNGER m.m.

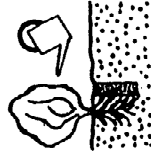

BORRA EFTER EGET VATTEN.

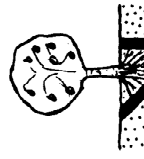
Med byggbara förlängningar kan 6-7 m borraras. Du får billigt vatten till VILLA-SOMMARSTUGE-KOLONITOMTEN.

PLANTERING av alla slags träd-buskar-växter. Borra bort lera och hård alv. Låt rötterna hänga ner och fyll med prima matjord. Rötterna kommer snabbt på djupet och växten blir ej känslig för torra. Lägg gärna gödsel i botten.

DJUPBEVATTNING i borrhålet. Även för gödsel-vatten och urin. Hålen kan vara öppna eller fyllas med grus eller förses med perf. täckdiktningrör. Rötterna lockas på djupet och får samtidigt syre. Långa vattningsintervaller och vatten sparas.

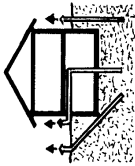

DJUPGÖDSLING (jordisering).

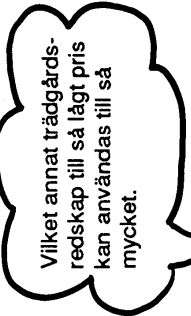
Om dina träd-frukträd-buskar ser dåliga ut eller ger dålig avkastning bör de förses med närings-pluggar med stalgödsel-biologiskt avfall. De tillfrisknar och blir moiståndskraftigare mot sjukdomar

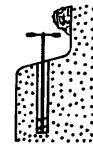
Mer ut genomsjappigt lager eller tackvake. Via fukt och mögelhus kan problemen minska med denna metod.

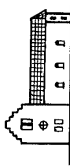
RADONSANERING genom borring av djupa ventilationshål under eller intill radonbelastade hus. Undertryck får man genom självsug eller fläkt.

Vilket annat trädgårdsredskap till så lågt pris kan användas till så mycket.

HORISONTELLA hål under vägbankar- husgrunder o dyl.

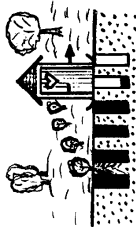

BORRNING FÖR URNOR

MARK-JORDPROVER OCH GRUNDUNDERSÖKNINGAR

kan lätt göras till stora djup, liksom kontroll av grundvattennivån intill och under fukt och mögelhus.

UTETOALETT lätt flyttbar på medar eller hjul. Lätt att själv snickra. Lukt och flugfri genom att avfallet täckes med lite jord varje gång. Avfallet ur världen **direkt** och en gång för alla = jordisering.
SPARAR VATTEN OCH RENINGSVERK.

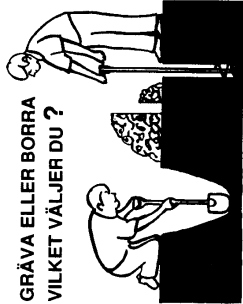

HUNDTOALETT.

Ha alltid borrade hål i trädgården där Din hund brukar hålla till och lär den att utträta sina behov i eller i närheten av dessa. Kratta ner och täck över med lite jord.

SKURUPSBORREN är såld i 10.000-tal till: Villa-sommarstugekoloniägare. Lantbrukare. Häst-djurägare. Trädgårdsmästare. Geologer. Arkeloger. Bygghem. Kommuner. Vägverk. Parker. Idrottsplatser. Golfklubbar. Kyrkogårdar. Entreprenörer.

BORRDATA. Borren matar sig själv ner 2-3 cm per varv. När den sjunkt 10-15 cm drages den upp och tömmas. Ej stenkänslig. knyttnävsstora stenar borras lätt loss. Större stenar lossas med spett. Maxborrdjup 1,2 m. Med byggbara förlängningar kan 6-7 m borras. Mycket stabilt utförande. Vikt 4-5 kg.

GRÄVA ELLER BORRA VILKET VÄLJER DU ?

Ett företag för miljön i tiden
JORDBORRSPECIALISTEN
AUTOMASKIN
MASKINGATAN 7 (Västra industriområdet)
274 30 SKURUP
Tel. 0411-431 25, 406 18

Härmed beställs:

..... st. borr diam 75 mm á	290:-	Moms ingår
..... st. borr diam 125 mm á	290:-	Frakt och
..... st. borr diam 175 mm á	290:-	postförskott
..... st. borr diam 225 mm á	360:-	tillkommer.
..... st. borr diam 275 mm á	420:-	
..... st. förlängning 0,6 m á	80:-	
..... st. förlängning 1 m á	90:-	V. g. texta!

Namn: .....
Adress: .....
Postadress: .....

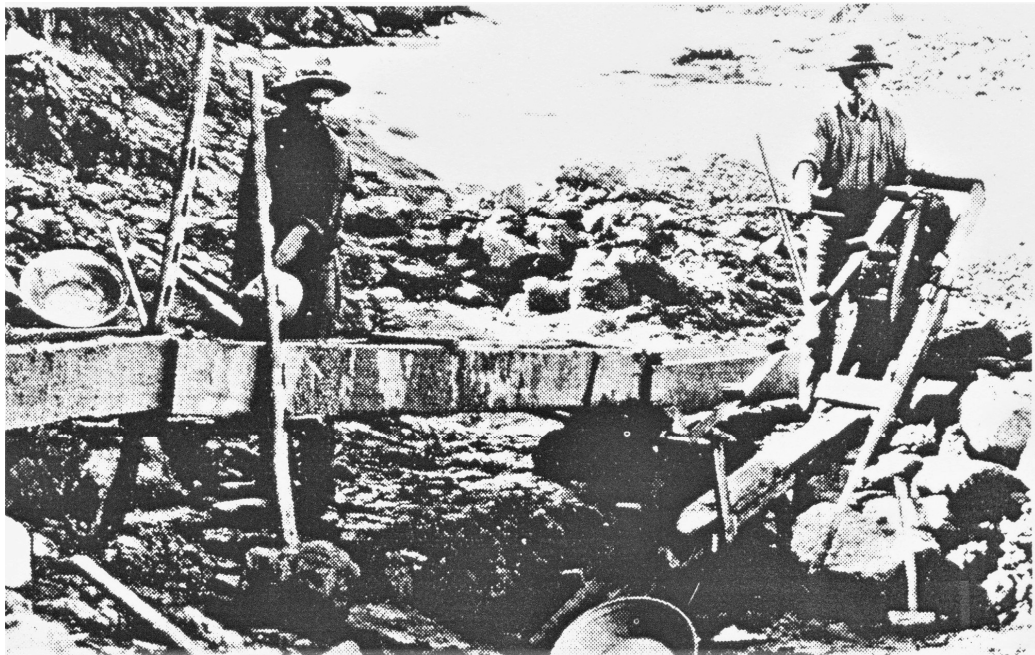
Visste Du att...

Världens största guldklump är "Holterman Nugget" på 214,3 kg från Hill End, New South Wales, Australien. Den största silverklumpen som man hört talas om vägde 1026 kg och påträffades i Sonora, Mexico. Den konfiskerades av spanska regeringen före 1821.

Guld på romartiden

Redan under romartiden användes mediciner som innehöll guld mot flera olika sjukdomar. I slutet av 1920-talet började den moderna behandlingen med guldsalter mot ledgångsreumatism. Guldsalter i form av injektioner eller tabletter kan förbättra symtomen under lång tid, men de ger ofta biverkningar, t ex förändringar i hud och slemhinnor, allergiska reaktioner, påverkan på blodcellerna och i svåra fall njurskador. Guldtabletterna ger som regel mindre biverkningar, men brukar också vara mindre effektiva än injektionerna.

F.O.F. 4/91

rymde staden allt man kunde önska sig. Där fanns järnvägsstation, affärer, banker, barer och nöjesrättningar – och ett vimmel av äventyrare och folk som följde i deras kölvatten. Vi får höra att Coolgardie nästan kan kallas en spökstad i dag, om man jämför med hur den såg ut förr. Många hus står som tomma skal. Fasaderna är det enda som finns kvar. När guldet sinade försvann äventyrarna och alla andra också. Järnvägsstationen lades ned och husen tömdes. Det blev alldeles tyst och stilla i och omkring staden.

Men Coolgardie är inte en död stad i dag. Man ska inte låta sig luras av en nedlagd station, tomma fasader och tystnad. Under ytan händer det saker: Man har under de senaste åren hittat stora nickelförekomster och det, tillsammans med den ökande turistströmmen, har givit staden nytt liv.

bats av guldfeber. De var något över sextio år när de flyttade från hem och barn i Sydney och slog sig ned i Coolgardie. Brännande hetta, damm och slit är vardagsmat för Audrey och Harry, men de har inga planer på att ge upp. Åldern besvärar dem inte, spänningen driver dem ständigt vidare. För oss, som lider av hettan och dammet, är det svårt att förstå att någon kan välja att leva här bland sten och sand.

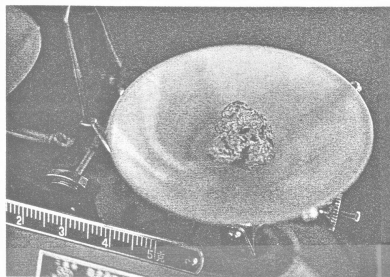
Audrey och Harry hämtar sin utrustning i bilen. De har metalldetektor, en vattendunk, två pytsar, hacka, Dollypot (stenmortel)– och en hel del annat med sig. Pudeln får stanna i bilen som är luftkonditionerad, sval och behaglig. Audrey ger sig iväg med detektorn, hon är van vid den. Hon vet när det är guld den signalerar och ungefär hur djupt det ligger. När Audrey hör signalen tar Harry vid med hackan. Har de tur står de över en guldåder. Ibland kan de leta i flera dagar, utan att hitta något. När de hittar guld, kan det vara i

På jakt efter guld

För att komma till Coolgardie flyger vi till Kalgoorlie och far vidare med bil. Vi landar en stekande het februaridag. Värmen slår emot oss som en vägg när vi stiger ur flygplanet. Dallrande tung luft lägger sig omkring oss. Det blir svårt att andas och röra sig. Termometern visar +45°C.

Efter en halvtimmes färd i det ödsliga landskapet möter vi guldgrävarna. De är inte dammiga äventyrare till häst med bössan över axeln och hatten djupt neddragen i pannan. Audrey och Harry Frank är ett pensionärspar som har drab-

storleksordningen från damm till stor jordgubbe. De hackar ut klipparna ur jorden eller berget. Dammet får de sila fram.

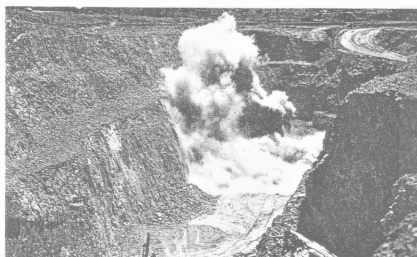
Dags för rast. Det är nödvändigt med många vilopauser i den starka hettan. De sätter sig i bilen för att svalka sig. Sedan gör Harry upp en eld och kokar te i en sotig *Billykettle*. Det är en panna som ser ut ungefär som en gammaldags svensk *kaffepetter*. Te är en utmärkt törstsläckare. Det smakar otroligt gott med varmt te när det är 45 grader varmt.

Äventyr och dagligt bröd

Arbetsdagen är slut. Vi sitter utanför våra guldgrävares husvagn. Här bor de i allmänhet under den här årstiden. De har ett litet hus också, men det är inte utrustat med luftkonditionering, så man förstår att de föredrar husvagnen.

”Harry var den som först fick guldfibern”, berättar Audrey ”men nu har jag också fått den. Det är så här: När man hittar en klipp *måste* man söka vidare för att hitta mer. Vi blir inte rika. För att kunna leva hyggligt efter att ha betalt våra fasta utgifter måste vi hitta minst 30 gram i veckan – det betyder guld för 500 dollar. (Knappt 3 000 svenska kronor). För det mesta blir det ju så, att då vi hittar mindre en vecka, så hittar vi mer nästa vecka. Så det jämnar ut sig. Det gick sex veckor innan vi hittade den första klippen”, säger Audrey och visar oss en guldklipp, ungefär så stor som en fingerborg.

”Våra barn är vuxna och har egna familjer, så vi är fria att leva som vi vill. Folk tycker kanske att vi är lite konstiga, men vi trivs. Det finns flera här i Coolgardie som lever likadant. Det finns också några stora bolag som sysslar med guldutvinning. Om privatpersoner skulle stöta på en större guldfyndighet, säljer de rättigheterna till ett bolag som övertar utgrävningen. Bolagen bedriver utgrävningar i mycket större skala än vi kan med vår lilla detektor och hacka och sil”.

Med dynamit och stenkross

Ett jättebrak dånar genom luften. Jord och sten sprutar åt alla håll och ett tätt regn av damm faller ned över allting. Ett stort hål i landskapet visar att här har man sprängt förr. Vi besöker ett av de stora dagbrotten i Coolgardies närhet. Här har man sprängt efter guld i många år. Stora stycken av berg och jord är bortsprängda. Ännu finns det så mycket guld kvar att driften lönar sig. Grävmaskiner och lastbilar forslar ut skatten ur berget till stenkrossen. Det ser inte ut som guld. Allt man ser är damm och gråsten. Vid krossen (the battery) står två män och hackar sten som de sedan skyfflar in i maskinen. Stenen krossas och förs vidare på band till vaskning. Först när sanden är bortsköld syns guldet. Det går ganska fort att få fram guldet när det sker så här på löpande band. Privata grävare kan hyra in sig i det löpande bandet för att slippa ifrån det tröttsamma vaskandet.

Guldrushen

Straffångarna var den första vågen av invånare som kom till Australien. Guldgrävarna blev den andra.

Den 15 maj 1851 upptäcktes guld i Bathurst i New South Wales. Sannolikt har inget land påverkats av guldfebern som Australien. Folk blev som galna. Alla lämnade vad de hade för händer för att ge sig ut på guldfälten och snabbt bli rika. Ingen ville hålla på med jordbruket till exempel, det blev ont om mat och priserna steg skyhögt.

I juni samma år upptäckte man ännu rikare guldfält i Victoria. Folk väljde in över kontinenten från jordens alla hörn. 1860 bodde det redan över en miljon i landet och tjugo år senare var man uppe i två miljoner. De sista guldfyndigheterna upptäcktes 1893 i Western Australia vid Kalgoorlie.

När ytguldet tog slut, vilket det kanske gjorde bara efter ett par år, måste man gräva fram guldet vilket var ett hårt arbete. Många av guldgrävarna klarade inte att försörja sig när lyckan slog fel och de inte hittade guld inom sin egen inmutning. De var då tvungna att ta anställning vid något av gruvbolagen som utvann guld och blev alltså gruvarbetare.

Guld. Kalgoorlies historia började alltså med att Paddy Hannan av en slump hittade guld på marken där den nuvarande gruvan *Mt Charlotte* finns. Han var på väg tillsammans med ett par kompanjoner från Coolgardie till ett annat guldfält. En av hästarna tappade emellertid en sko och sällskapet var tvunget att stanna innan de kom fram. På marken hittade de guld. På fem dar upptäckte de tre kg guld. Hannan återvände till Coolgardie och rapporterade fyndet och inom tre dagar hade 700 man anlänt till platsen. Hannan blev inte rik på sin upptäckt. Han stannade bara nio månader i Kalgoorlie innan han drog österut igen. Hannan dog 1925, 82 år gammal.

Guld hittades också vid *the Great Boulder Mine* något väster om Kalgoorlie. Arbetarna tyckte det var för långt att gå mellan gruvorna och slog därför ner sina tält vid Boulder och med tiden växte där upp en tvillingstad till Kalgoorlie som gav service åt arbetarna. Spårvagnar förband de båda orterna.

Det är svårt att hitta guld. Metallen kan finnas var som helst, men många gånger uppträder den i förening med kvarts. Det kan uppträda i klumpar eller – om berget eroderat – som fin sand. Den största guldklump man någonsin funnit vägde 214 kg och hittades i New South Wales. Idag söker man inte efter guldmalm utan efter gulddamm som man samlar in från mycket stora ytor. Guldet extraheras ur sanden med hjälp av kemikalier. Hela driften är starkt mekaniserad och bolagen har inte många anställda. Nu är det också lönsamt att ta tillvara avfallet från tidigare gruvor eftersom utvinningsmetoderna är effektiva. Så mycket som sju gruvor är öppna idag. Endast under tre år på 70-talet var alla gruvorna stängda. Den sista guldgruvan, *Mt Charlotte*, stängdes i september 1976 men är alltså åter öppen.

Privatpersoner kan inte att bara ge sig ut och leta efter guld. Man måste först ha tillstånd och som regel äger något gruvbolag marken så man har inte rätt att behålla det man eventuellt hittar.

forts.

De flesta guldgrävare var engelsmän men även kineserna utgjorde en betydande grupp på fälten. På 1850-talet var de ca 40 000 bara inom Victoria. På 1870-talet flyttade ca 20 000 av kineserna till Queensland där de slog sig ned vid guldfyndigheterna kring Palm River. Kineserna lämnade ofta familjen hemma och hade sällan för avsikt att för gott slå sig ned i det nya landet. Motsättningar uppstod ibland mellan asiater och vita vilket bl a ledde till att mot slutet av 1800-talet började myndigheterna bli restriktiva mot den kinesiska invandringen. 1901 blev det stopp för all invandring utom av vita. Denna politik ändrades inte förrän 1966.

Ungefär 25 000 svenskar sökte sig till Australien. Emigrationen dit startade samtidigt med den till Amerika. De första svenskarna kom till Western Australia på 1830-talet och till Sydney tio år senare. Men det var först när guldrushen startade som tusentals nordbor emigrerade framför allt till Victoria. De spreds med tiden över hela landet och försörjde sig, förutom som guldgrävare även som fåraherdar, jordbrukare, hantverkare mm.

Egentligen har guldrushen aldrig tagit slut. I mitten av 1980-talet startade man åter utvinningen av guld och då främst i Kalgoorlie i Western Australia. Men nu är det de stora gruvbolagen som med modern teknik tar reda på guldstoffet i berget och även i de gamla slagghögarna.

Styrelsen har beslutat att tills vidare inte ge ut någon medlemslista. Detta på grund av att den bevisligen utnyttjats i kommersiellt syfte av en försäljare i guldgrävarutrustning. Detta utan vårt tillstånd. Sorry, men så ligger det till. Vi blir givetvis fler medlemmar hela tiden och närmar oss raskt den 300:e SGF:aren. DU, som redan är medlem, värva gärna flera! Adressändringar görs till Hans Wallin, Bogårdsv. 9, 803 48 Gävle som numera helt sköter medlemsregistret.

RESELEDARE SÖKES.

Styrelsen efterlyser 2-3 personer i föreningen som vill jobba med att ordna fram olika guldvaskekarresor. Det gäller korta såväl som fjärran resmål med flyg, båt, buss, bil, osv. Hör av dig du som är intresserad.

FRANKRIKE-NYTT

I den franska guldvaskekarfederationen F.F.O.R. har det skett en del förändringar. President är: Pierre-Christian Guiollard, vice President: Gilles Gautier, sekteterare: Jeannine Congard och kassör: Pierre Congard. I övrigt så jobbar en handfull personer ur de olika lokal-föreningarna med franska mästerskapen i Osselle som går den 27-28 juni. Där kommer också VM-95 att utspela sig.

A U S T R A L I E N !!!!

Sista uppropet går nu för den planerade resan till Australiens guld och ädelstens distrikt. Vi planerar att åka vintern 92-93 och stanna ca 3-6 mån.

Vi kommer att åka gemensamt som grupp men ändå vara självständiga. Du får vara beredd på att det kan bli strapatsrikt, men intressant!

Vi kommer att bli väl emottagna av lokala guldgrävar föreningar längs vår resroute, se många spännande platser, leta guld där det verkligen är rikt av den varan, och Du, naturligtvis får Du behålla guld och ädelstenar som du finner!

Vill du veta mer så ring till Sprängarn 010-331915.

Sista anmälningsdagen är satt till 30 Juni-92.

Stånga inte huvudet
mot väggen. leta upp
dörren i stället.

**SKICKA IN ETT BIDRAG
TILL TIDNINGEN. SKRIV
EN RAD ELLER TVÅ !**

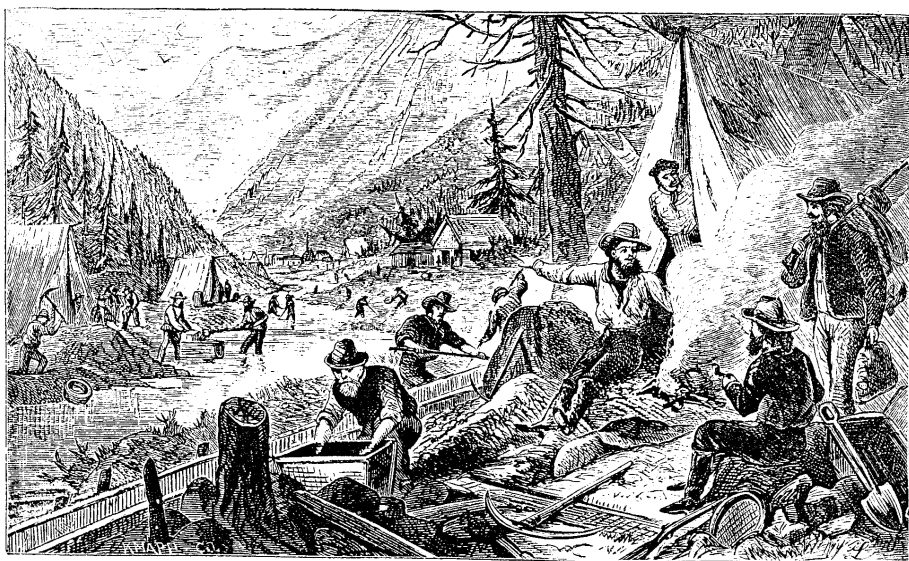
GULDVASKNING I LEMMENJOKI

Hej alla SGF:are!

Åter igen har Erkki Kreivi kommit ihåg sina svenska vänner. Vi har fått löfte att vaska på hans inmutning, 4817/1 vid Muorgamoja uppe vid Lemmenjoki. Avgiften är 100 skr/år och vaskare. Betalas efter vaskningen om Du är nöjd. Finsk generositet. För att komma till inmutningen får Du ta postbåten från Lemmenjoki till slutstationen (Kultahamina) och sedan gå c:a 2 km. Inmutningen börjar 400 m från minnesmärket över det 1:a guldfyndet, uppströms i Lemmenjoki. Du får ta med Dig all utrustning själv. På platsen finns endast 1 st spade, 1 st vaskränn och 1 st vaskpanna. Är Du intresserad? Kontakta då Erkki Kreivi Kaamostie 13 SF-99800 Ivalo, han talar svenska och säkert träffar Du honom under Ivalotävlingarna.

Hälsningar Anneli

Se Karta

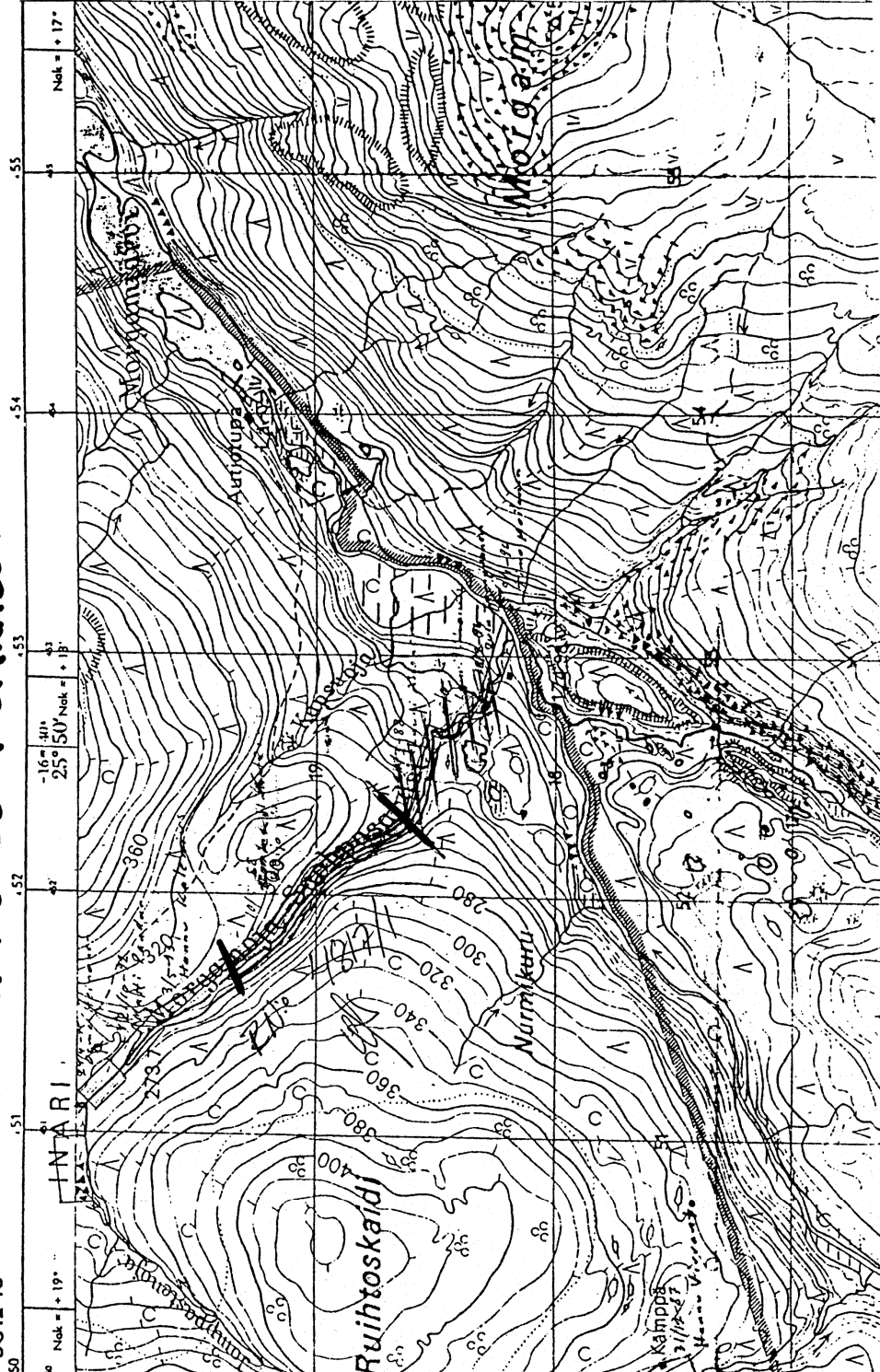
GOLD WASHING IN THE CALIFORNIA MINES.

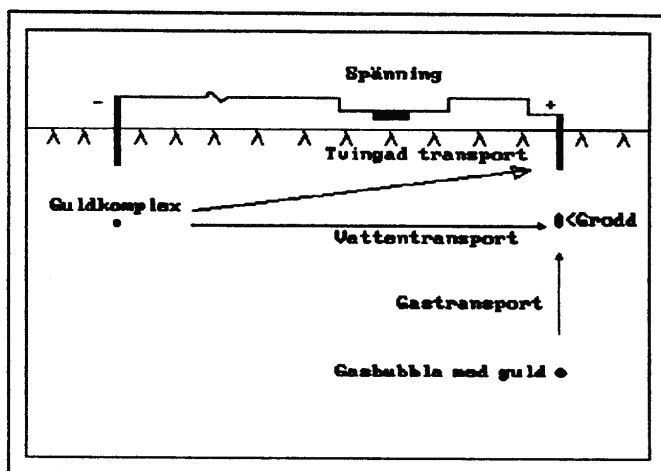
Kartblad

3812 10

LEMMENJOKI OMRÅDET.

MORGAM - VIIBU

BILDNINGSTEORI, GULDNUGGETS.

Guld kan transporteras i vattenlösning eller med gasbubblor som tränger upp genom berggrunden.

Guldet kan föreligga atomärt, som joner eller som komplex med t.ex. klor eller svavel.

Om en grodd finns pålagras denna successivt med guld.

Naturligt finns ofta spänningar. Naturligtvis kan även spänningar läggas på med batteri eller generator.

Beroende på vilken laddning guldet har kommer det att vandra mot någon elektrod.

I grunden är det enkla fysiklagar som styr förloppen men jag har ej utfört några beräkningar.

Naturligtvis måste det finnas guld i lösning vilket det alltid i någon mån gör även om koncentrationerna är mycket små.

Någon intresserad som är kunnig i elektrokemi kan säkert göra en kalkyl över koncentrations- och tidskrav för att ur en naturlig lösning samla upp guld.

Kiruna 900128

Karl-Enar Hansson

GULDVASKNING I WEISSENSTEIN 14-15 SEPTEMBER 1991.

En tävling med öl och boppa som Smedjebacken-gänget besökte. Närmaste stad är Ulm vid floden Donau ungefär mitt emellan München och Stuttgart. Vädret var fint, tävlingen drog ganska mycket folk, omgivningen var väldigt vacker och gott om öl fanns det som sagt (4-5 öltält). Från tävlingsplatsen var det bara 200m till en fin campingplats och själva staden var nästan inpå. Tävlingen var välorganiserad med bra priser, mycket publik och är en återkommande sak varje år vid ungefär samma tid.

Hur det gick för svenskarna i vaskningstävlingen? Jo, så här:

DAMER: 6 korn

1. Hulkkonen Katri-Sofia	4 korn	sluttid: 13.58
2. Bertele Elke	4 korn	" " 15.17
3. Stuetzinger Birgit	4 korn	" " 15.17
4. Veitz Gertraud	3 korn	" " 18.30

HERRAR: 7 korn

1. Veitz Werner	7 korn	sluttid: 6.37
2. Stuetzinger Mathias	6 korn	" " 9.15
3. Hulkkonen Kulta-Hugo	5 korn	" " 13.38

Guld och bronsmedalj tack vare det stronga paret Hukkonen från Smedjebacken, vi gratulerar och saluterar.

Slutkommentar: "von Kulta-Hugo" tycker att det är en tävling värd att besöka för den som har tävlingsivern kvar fram på höstkanten.

SCHWEITZISKA MÄSTERSKAPEN

Efter Weissenstein var det bara att fortsätta till Langnau som ligger mellan Bern och Luzern. Nu gällde det Schweiziska mästerskapen som gick av stapeln 20-21 september. Vädret var fortfarande soligt och varmt med ca 130 tävlande och mycket publik även här. Skillnaden här gentemot den tyska tävlingen, var att här vaskade man i plåtbaljar i stället för i trä. Kanske var det därför som ingen av svenskarna kom till final. I övrigt var allt bra organiserat och det mesta hölls i trim av Peter Pfander, vicepresidenten i WGA. Kanske en tävling att besöka i samband med VM i Österrike 1994? "Guld-Hugo"

MÄSTERSKAPEN I IVALO 1991.

Vi samlades ett tjugotal damer och herrar i Näverniemi, Ivalo. Detta för att delta i "Kasavaskaus"- "högvaskning". En stor presenning med guldpreparerad full med guldpreparerad grus och jord var det vi skulle vaska från. Då startskottet gick var vi sannerligen som flugor kring en sockerbit. Det gällde att hitta så mycket som möjligt. För en viss dam föll botten ur vaskpannan! För detta fick då en viss "pannmakare" lida spott och spe i bastun med de övriga herrarna, bastu ingick även i tävlingsavgiften, med öl till också. Vinnare blev Erkki Niskanen som hittat 0.220 g, han fick en prispokal skänkt av Näverniemi semesterby som arrangerat tävlingen. Detta blir årligt återkommande fredag kväll innan huvudtävlingen börjar. Den arrangerar Inaris Hembygdsförening.

Lördag, mycket folk, fint väder, många olika matstånd och allt var väldigt trevligt. Det roliga var också att nu var vi 20 st svenskar, nytt rekord i denna tävling.

I herrklassen gick fem från varje heat vidare till final + två med bra tider.

Lagtävlingen gick av stapeln, om den kan man säga att det är ytterst svårt att slå de olika finska "inmutningslagen".

De som vann hette "LAUTTAJOAN KULTAYHTIÖ" (Peronius, Virtanen, Kataja). 7 korn av 7 möjliga på tiden 12.30.

Denna gång visades det verkligen att "kvinnor kan". Det är bara att beordra stor hattlyftning till Anita Patala so tog "storslam" i tävlingen. Hon lyckades vinna både dam och den allmänna klassen!

Paavo Hulkkonen stärkte sin position som veteranmästare genom att besegra bröderna Korhonen med en respektive tre sekunder. Bra gjort! Aulis Rosensten också från Smedjebacken lyckades ta brons i nybörjarklassen. Grattis! Damklassen dominerades av de finska damerna som inbördes fick göra upp om de främsta placeringarna.

Tävlingarna var över för denna gång, i år har nämnda tävling status som NORDISKA MÄSTERSKAPEN. Vi börjar med "Kasavaskaus"!

Pannmakaren

Svenska Guldvaskarföreningen

SGF'S VIDEOTEK

REGLER-TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

1. Alla SGF-medlemmar är välkomna att låna dessa band som finns med på listan.
2. Endast ett band per utlåningstillfälle.
3. Beställ skriftligen den önskade videon, samt lämna ditt namn och din adress till Rolf Saxström (medlnr.35).
4. Du betalar endast porto då du skickar filmen i retur. O.B.S. använd samma påse som du fick filmen i då du skickar tillbaka den. Billigast är att skicka den som brev och att använda postens rabattfrimärken.
5. Fyll i det medföljande utlåningskontraktet och skicka det vid returen på videofilmen.
6. O.B.S. spola tillbaka videobandet innan du skickar det i retur.
7. Respektera lånetiden som är en månad (max.), bortslarvat band ersätts med 500 kr till Svenska Guldvaskarföreningen.
8. Välkommen med din videoönskan till Rolf Saxström, Mjölmarv.5, 791 46 Falun.

VIDEOFILMER FÖR UTLÅNING

- Nr.1 Tävlingsfilmer: a) VM i Goldkronach 1989 Tyskland (60 min, tyska).
 b) VM i Tankavaara 1987 Finland (30 min, finska).
 c) VM i Rauris 1986 Österrike (35 min, tyska).
- Nr.2 Metodik/Instruktion: a) Frozen gold of Klondike (18 min.)
 b) Gold is where you find it (21 min.)
 c) Modern Goldmining Techniques (1-30)
- Nr.3 Dokumentation- a) Sveriges Klondyke, Boliden (45 min.)
 Historia b) Bidjovagge guldgruva i Norge (16 min, finska)
 c) Kallt Guld. (finska med svensk text)
 d) Guld det från Serra Pelada, Sydamerika (30 min. sv.)
 e) Guldstaden Dawson City (20 min, svenska)
 f) I Australien på jakt efter guld och opaler (sv.)
 g) Guldutvinning i Brasilien (5 min.)
- Nr.4 Tävlingsfilmer: VM i Dawson City 1990 Kanada (2 tim , tyska)
- Nr.5 Dokumentation- : Guldkriget i Lemmenjoki Nationalpark
 Historia (45 min finska med svensk text)

Världens rikaste fårfarmare

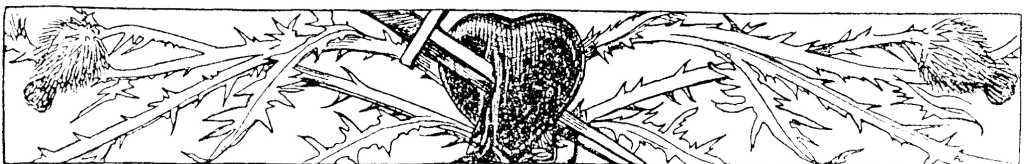
År 1952 startade fårfarmare Lang Hancock sitt enmotoriga flygplan utanför orten Wittenoom. Han flög i en båge över klipplandskapet i Hamersley nationalpark och vidare västerut – rakt mot en ovädersfront och lyckan. En storm tvang honom att flyga lågt. Han pressade in sitt flygplan i en långsträckt dal och upptäckte att mäktiga, blågrå ådror sträckte sig genom det bruna berget. De gick i våglinjer milsvitt inåt så långt ögat kunde se, över toppar och fjällkammar. Över hundra kilometer följde han dessa formationer, så långsamt han kunde. Så vände han om och landade en halvtimme senare på den ojämna landningsbanan på sin gård vid Millstream.

Hancock visste lite om mineralogi. Som så många australier hade han prövat på att gräva guld. Det innebar att genomsöka kvartsådror efter guldsmylor, leta efter klumpar i utvaskade bäckar, banka ut halvädalstenar ur murkna klippor.

Hancock visste att denna nordvästra del av Australien dolde inte bara guld, utan hela alfabetet av jordens rikedomar – asbest, bauxit, koppar, krom,

tenn och vanadium. Gåvor från jordens historia, samlade under miljarder år, hopade, frilagda av vinden, ursköljda – ofta alldeles i dagen, för den som hade näsa och ögon för sådant – och den tur som är en korsning av tillfällighet och öde. Det blågrå bandet i berget i Pilbara visade sig vara *hematit*, järnglans, en malm som i ren form består av bortåt 70 procent högvärdigt järn. Omåttliga förekomster kom i dagen. Med detta kan australierna täcka hela världens behov av järn i trehundra år. Omräknat i pengar är det värt fyra gånger så mycket som oljan i Mellanöstern, anser Hancock.

Själv är han i dag Australiens rikaste man, trots att han inte äger så mycket som en handfull av det malmrika berget, ingen gruva, ingen maskin, inte en gång en aktie i Hamersley Iron. Men han har fyndighetsrätten i detta område, och för den betalar Hamersley honom 2,5 procent av försäljningspriset på varje ton järn som bolaget säljer. Trots att stålpriserna har gått ner, tjänar han varje dag bortemot 240 000 kronor bara på detta, över 80 miljoner om året – utan att lyfta ett finger.

GULDVASKNING I KARASJOK 1991.

Helgen efter SM i Gällivare var det dax igen. Från att ha varit utspridda över hela Nordkalotten, samlades vi guldvaskare igen inför tävlingarna uppe i Karasjok, Nordnorge.

Nu skulle tävlingen utspela sig vid en damm vid SAS-hotellet, precis som för två år sedan. 1990 gick tävlingen nere vid älvstranden och var lite offside så att säga. Men borta var pölen från-89 där vi höll till, i stället fanns en grotkliknande historia som var hotellets rustika restaurang. Priserna var också därefter, alltså väldigt exklusiva. Men imponerande var det med en öppen eldstad vid varje bord! Vad vi hörde hade Janne Carlsson inte gjort visit där en enda gång.

Vaskplatsen var en liten damm där en del av den användes till tävlingsbassäng. En ordentlig lokal var byggd med lite försäljning och invid vaskdammen fanns en mysig liten grillplats.

Som sagt, folk strömmade till och det knorrades något över den höga anmälningsavgiften på 150:--. Den gällde för lördag men inte för söndagens "safari vaskning" borta i Helligskogen. Vad safari vaskning är ska jag berätta om lite senare. Alltså, det var lördag och tävlingarna började kl. 14.00 med nybörjare och damer i samma heat (det var något tunnsått med deltagare i damklassen). I nybörjarklassen märktes en herre från Hamdorf i Tyskland. Han blev intresserad, fick en snabblektion av undertecknad och ställde upp i tävlingen. Givetvis vann han sin klass! I damklassen fajtades finska och svenska flickor om de främsta placeringarna, under det

att de finska juniorerna visade vad de kunde och tog hem första pris.Herrklassen var den avgjort största och där vaskades det i rasande tempo,det var direktfinal så alla satsade för fullt.

RESULTAT

NYBEGYNNERE:

			Tid	Poe
1. Ludwig König, Hamdorf/TYSKLAND	10,23	05	15,23	38
2. Asbjørn Guttorm, Karasjok	19,41	00	19,43	34
3. Ragnhild Larsen, Sola	11,47	10	21,47	32
4. Hans Erik Hangaard, Tynset	19,57	20	39,57	20

JUNIOR:

1. Jarno Romakkaniemi, FINLAND	12,57	05	17,57	36
2. Kai Jøran Somby Mienna, Karasjok	16,42	05	21,42	32
3. Fredrik Larsen, Sola	19,06	15	34,06	24
4. Karl Edvard Balto, Karasjok	19,39	20	39,39	20

DAMER VETERAN:

1. Rauni Alatalo, FINLAND	4,28	00	4,28	49
2. Anneli Bergstrøm, SVERIGE	6,05	00	6,05	47
3. Katri-Sofia Hulkkonen, SVERIGE	4,21	10	14,21	39
4. Maj-Britt Nilsson, SVERIGE	4,22	15	19,22	34
5. Maj-Britt Adolfsson, SVERIGE	7,48	15	22,48	32

HERRER VETERAN:

1. Heikki Katajamaa, FINLAND	4,01	00	4,01	49
2. Jussi Vuorela, FINLAND	5,09	00	5,09	48
3. Per Tor Turi, Karasjok	3,31	05	8,31	45
4. Aarto Bifeldt, FINLAND	4,39	05	9,39	44
5. Jaakko Alatalo, FINLAND	5,23	05	10,23	43
6. Hans Guttorm, Karasjok	6,06	05	11,06	42
7. Markku Ahvenlampi, FINLAND	5,22	10	15,22	38
8. Reinert Larsen, Sola	5,51	10	15,51	38
9. Reijo Marttila, FINLAND	6,36	10	16,36	37
10. Bertil Rosander, SVERIGE	7,49	10	17,49	36
11. Ingemar Nilsson, SVERIGE	4,25	15	19,25	34
12. Veikko Onnela, FINLAND	4,41	15	19,41	34
13. Pertti Sotaniemi, FINLAND	5,15	15	20,15	33
14. Nils Peder Eriksen, Karasjok	5,19	15	20,19	33
15. Sten Bergstrøm, SVERIGE	5,31	15	20,31	33
16. Tor Henrik Guttorm, Karasjok	6,34	15	21,34	32
17. Harald Balto, Karasjok/Oslo	7,15	20	27,15	28

Här ser ni att man också får poäng,jag återkommer till detta. Sedan blev det "lagkonkurrens" eller landskamp mellan de tre nordiska länderna.Vi vaskade i tremannalag och Sverige ställde upp med samma team som tidigare borta i Eväjärvi.Svenska laget bestod av Katri-Sofia Hulkkonen,Anneli Bergström samt undertecknad.Starten gick och efter lite om och men blev vi sist klara av de tre lagen. Spänningen var stor,mot finnarna måste man vara snabb,hade vi lyckats?

Jodå,så tokigt gick det inte,vi hade placerat oss på första plats!
Äntligen,äntligen! Vi hade "tvålat till" finnarna i lagtävling där
de är näst intill oslagbara.Som en deltagare i det svenska laget sa:
"Nu har svenskarna visat från vilket håll hönan pissar".

RESULTAT

LAGKONKURRANSE:

1. Sverige	- Katri Sofie Hulkkonen Anneli Bergström Sten Bergström	16,40	15	31,40
2. Finland	- Rauni Alatalo Heikki Katajamaa Jussi Vuorela	15,36	25	40,36
3. Norge	- Reinert Larsen Hans Guttorm Per Tor Turi	15,30	50	1.05,30

Prisutdelning följde och här är nog Karasjok ensamma om att även
lotta ut priser till deltagarna.Det var ganska många priser så
nästan ingen blev lottlös så att säga.

Lördagens arrangemang var över och här hade nu de tävlande fått
poäng för sina bedrifter,beroende på hur snabb man varit och hur
många korn man hittat.

Söndagens tävlingar skulle ske borta i Helligskogen,Anarjokka c:a
60 km söder om Karasjok.Det skulle bli "safarimesterskap" dvs. man
gräver och vaskar i fält under en viss tid(c:a 45 min).Inom ett be-
gränsat område gäller det då att få tag på så många korn guld som
möjligt,det är heller inte preparerat utan helt naturligt alluvialt
guld.Extra stora korn ger bonuspoäng. Avskräckt av den dåliga väg-
gen bort till Helligskogen året -89,så avstod samtliga svenskar att
ta sig dit.Så här blev resultaten i alla fall.

NYBEGYNNERE:

1. Ludwig Konig, Hamdorf/TYSKLAND	37 poeng
2. Hans Erik Hangaard, Tynset	13
3. Asbjørn Guttorm, Karasjok	9
4. Ragnhild Larsen, Sola	8
5. Berit F. Guttorm, Karasjok	1

JUNIOR:

1. Jarno Romakkaniemi, FINLAND	16 poeng
2. Kai Jøran Somby Mienna, Karasjok	5
3. Fredrik Larsen, Sola	4 (d.f.)
4. Karl Edvard Balto, Karasjok	4
5. Inga Guttorm, Karasjok	1

DAMER VETERAN:

-----
 1. Rauni Alatalo, FINLAND 13 poeng

HERRER VETERAN:

-----
 1. Jussi Vuorela, FINLAND 34 Poeng
 2. Pertti Sotaniemi, FINLAND 30
 3. Jaakko Alatalo, FINLAND 26
 4. Per Tor Turi, Karasjok 19
 5. Markku Ahvenlampi, FINLAND 18
 6. Nils Peder Eriksen, Karasjok 17
 7. Hans Guttorm, Karasjok 10
 8. Reinert Larsen, Sola 8

Ekstrapremien for største gullkorn:

Per Tor Turi, Karasjok

Lördagens och söndagens poänger räknades sedan ihop till ett "sammenlagt mesterskap". Vinnaren får då en in-teckning i vandrarpremien på 20.000 norska kronor. Den som tagit två in-teckningar erhåller då prissumman.

RESULTAT

	Poeng/piistteta		
	13.07.	14.07.	Total
	-----	-----	-----
1. Vinner av 1. andel (av 2) i vandrepemie på kr. 20.000,-			
Jussi Vuorela, FINLAND	48 p	34 p	82 p
2. Ludwig Kønig, Hamdorf/TYSKLAND	38	37	75
3. Jaakko Alatalo, FINLAND	43	26	69
4. Per Tor Turi, Karasjok	45	19	64
5. Pertti Sotaniemi, FINLAND	33	30	63
6. Rauni Alatalo, FINLAND	49	13	62
7. Markku Ahvenlampi, FINLAND	38	18	56
8. Hans Guttorm, Karasjo	42	10	52
Jarno Romakkaniemi, FINLAND	36	16	52
10. Nils Peder Eriksen, Karasjok	33	17	50
11. Reinert Larsen, Sola	38	8	46
12. Asbjørn Guttorm, Karasjok	34	9	43
13. Ragnhild Larsen, Sola	32	8	40
14. Kai Jøran Somby Mienna, Karasjok	32	5	39
15. Hans Erik Hangaard, Tynset	20	13	33
16. Fredrik Larsen, Sola	24	4	28
17. Karl Edvard Balto, Karasjok	20	4	24

Vinnere tidligerer:

1989 - Rauni Alatalo, FINLAND (43+27) 70 poeng
 1990 - Pertti Sotaniemi, FINLAND (48+22) 70 poeng

Som synes en annorlunda tävling som kanske fler kunde prova på någon gång.

Sten B.

Svenska Guldvaskarföreningen

SGF's FÖRSÄLJNING

Vaskpanna i plast, märke: Estwing, diameter 41 cm, 5 st guld-fällor, mycket hållbar. Lämplig för såväl tävling som att vaska i fält. Endast 70:-

"Rullstensåsarerna o. deras utnyttjande i Kopparbergs län"
Textdelen: 15 kr Kartdelen: 35 kr

Kompendium i tillämpad Geologi-Norrlandsfonden (de fem nordligaste länen). Innehåller det mesta - Allt från hur man skiljer guld från kattguld till prospekteringar och hur man gör egna inmutningar. Endast 25:-

Lupp 10 ggr förstoring, med lädersnodd 50:-

Guldvaskarvykort - två olika motiv, efter akvarell av Siv Erixon, något att skicka till vänner och bekanta. 4:-/st

"Vaska Guld i Värmland" - P H Lundegård 20 kr/st (se Guldvaskarn 11)

"De Alluviale Gullforekomster I Indre Finnmark" - Harald Björlykke (Lättläst på norska med många bilder) 75 kr/st

SGF-tröjan, gul med blått tryck, 95 kr + 10 kr i porto

Dekaler 10 kr
Knappmärken 10 kr
Tygmärken 20 kr
Tidigare ex. av Guldvaskarn 10 kr
Provrör i plast med plastkork 1 kr

Priserna inkluderar porto utom för tröjan där 10 kr tillkommer. Pengarna insätts på SGF's postgiro 630454-7, ange vad du vill ha och glöm inte namn o. adress!

KÖP VÅRA GREJOR, STÖD FÖRENINGEN!

MEDLEMSRABATTER FÖR SVENSKA GULDVASKARFÖRENINGEN

KARTBUTIKEN

Kungsg.74
111 22 Stockholm
08/202 303 10 % på hela sortimentet

KRISTALLEN STENSLIP(Agne o. Barbro Söderström)

Fack 60
980 13 Lannavaara
0981/310 60 10 % på all utrustning

BO LINDBERG

Box 200
972 00 Gällivare 15 % på sin vaskpanna,
0970/330 34 Gratis vaskning på "Guldcampen" i Muorjevaara

ARVIKA KANOT O. TURISTCENTER

Box 191
671 01 Arvika 10 % på den blå vaskpannan

TANKAVAARA GULDBY

99695 Tankavaara, Finland 10 % på login
9693/46158 50 % för vaskning, vecko eller dagbiljett

KURT STENVALL

Blå vägen 70
920 53 Stensele 10 % på vaskpannorna o. rännorna i plåt
0951/202 58

NÄVERNIEMI LOMAKYLÄ

(Där Ivalotävlingarna går)
SF-99800 Ivalo 10 % på logi
Finland

RÖDÖGAT

ÄVENTYR – GULDVASKNING,

1992

SVERIGES TURISTRÅD

Nr 12

Nedan följer exempel på vart du kan vända dig för information och bokning.

GULDVASKNING

DALARNA

STF Fjällstation i Grövelsjön
790 91 IDRE
Tel: 0253-230 90
Guidade turer

DALSLAND

Kjell Westerdahl
Slöjdarvägen 2, 660 10 DALS-LÅNGED
Tel 0531-401 12
Guidade turer

HÄLSINGLAND

Björn-Jontes Vildmarkscenter
Tomterna
PI 1515, 820 40 JÄRVSO
Tel: 0278-470 81.
Guidade turer

Hassela Baden

Box 73, 820 78 HASSELA
Tel: 0652-404 28
Guldvaskarguide Mats Andersson

JÄMTLAND

Åreguiderna
Box 90, 830 13 ÅRE
Tel: 0647-522 70
Guidade guldvaskarturer på Åreskutan

LAPPLAND

Sorsele Vildmarkscenter
Box 84, 920 70 SORSELE
Tel: 0952-112 30
Guidad turer

Hotell Borgafjäll

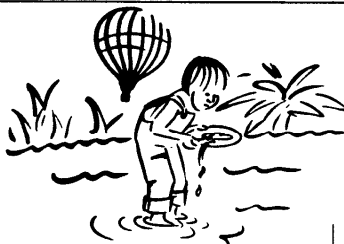
Box 46, 910 77 BORGAFJÄLL
Tel: 0942-421 00
Guidade turer

"Guldvaskarturer"

Sven Erik Hansson
Box 2121, 910 89 KLIMPFJÄLL
Tel: 0940-710 23, 712 00

Polarguld

Strömvägen 13 B, 930 90 ARJEPLOG
Tel: 0961-104 76
Guldvaskarguide Tyrone Stenlund

Lapplandssafari
920 75 AMMARNÄS
Tel: 0952-602 90
Guidade turer

NORRBOTTEN

Gold Camp
Muorjevaara, Box 200,
972 00 GÄLLIVARE
Tel: 0970-330 34
Guldvaskarläger.
Värd för SM i Guldvaskning 1992

Kristallen Stenslip

Fack 60, 980 13 LANNAVAARA
Tel: 0981-310 60
Guidade turer, guldvaskar anläggning, utrustning

Teknikens Hus

951 87 LULEÅ
Tel: 0920-722 01
Gratis guldvaskning inomhus

SMÅLAND

Ädelfors Guldvaskning
Willy Liv, Mösshult, 570 16 VETLANDA
Tel: 0383-430 09, 400 91
Guldvaskaranläggning, guidade turer

VÄRMLAND

Aktiv Ferie
Liljendal, 680 96 LESJÖFORS
Tel: 0590-360 57
Guidade turer

Nykroppa guldvaskning

Masmästarvägen 6, 680 90 NYKROPPA
Tel: 0590-415 43
Guldvaskarläger

VÄSTERBOTTEN

Charlie's Guld
PI 3403, 935 00 NORSJÖ

Tel: 0918-210 02
Guidade turer, guldvaskaranläggning

Byskeälvens äventyr

PI 665, 930 47 BYSKE
Tel: 0912-115 50, 410 71

Malå Turism

Hotellgatan 10, 930 70 MALÅ
Tel: 0953-100 77
Guidade turer till egen inmutning

Lycksele Turistbyrå

921 81 LYCKSELE
Tel: 0950-169 90
Guldvaskarturer med guide
K. Larsen tel 0950-386 70

VÄSTMANLAND

Kopparbergs Turistbyrå

Box 52, 714 00 KOPPARBERG
Tel: 0580-104 39
Guidade turer. Årliga guldvaskartävlingar
"Kopparberg Open"

Kopparbergs Guldvaskarförening

Box 6, 714 00 KOPPARBERG
Tel: 0580-410 95, Fax: 0580-121 53
Guldvaskarguide Kent Karlsson

ÅNGERMANLAND

Ramsele Hotell & Fritid

Storgatan 11, 880 40 RAMSELE
Tel: 0623-106 80
Guidade turer

Gör lite PR!
Köp en tröja!

Gul med blått tryck.

Tröjan kostar ..95..kr. + porto 10:

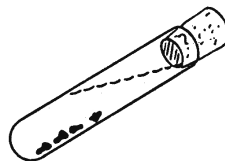
Betalning sker till SGF's

postgiro 63 04 54 -7. Skriv

samtidigt storlek M. eller L.

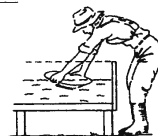
TÄVLINGSKALENDER

- 20-21/6 Italienska mästerskapen, Oleggio
 27-28/6 Franska mästerskapen, Osselle, östra Frankrike
 1/7 Yukon mästerskapen, Dawson City, Kanada
 11-12/7 SVENSKA MÄSTERSKAPEN, Gällivare
 11-12/7 Karasjok Open, Norge
 17-19/7 Nordiska mästerskapen, Ivalo, Finland
 25/7 Lannavara Open
 25/7 Tyska mästerskapen, Goldkronach
 7-9/8 Finska mästerskapen, Tankavaara
 15-16/8 Österrikiska mästerskapen, Rauris
 3-6/9 VM-Skottland(Leadhills & Wanlockhead)England

- 1993 8-15/8 VM-Tankavaara, FINLAND
 1994 29/8-4/9 VM-Rauris, ÖSTERRIKE
 1995 VM-Osselle, FRANKRIKE
 1996 VM-Dawson City, KANADA

Samtliga tävlingar är "öppna", alltså kan alla delta oavsett nationalitet.

LYCKA TILL!

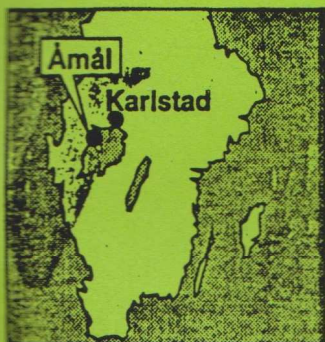
GULDVASKNING I NORGE

"Gullsökningstillåtelse" måste man ha för att vaska guld i Norge. I annat fall kan dryga böter bli fallet om s.k. "svartvaskning" göres. Ange vilket område Du ska gräva i och under vilken tid. Tillståndet får man gratis. Ska man köra i väglöst område behövs också ett intyg för terrängkörning, här utgår också en stor bötessumma om sådant icke finnes. Det spelar ingen roll om Du kör 4 km eller 4 m! Skriv till:

Bergvesenet
 Postboks 3021, Lade
 7002 Trondheim
NORGE

Till Sist...

En gammal dalsländsk vulkan kan innehålla guld.

Slocknad vulkan nytänd gulddröm

GÖTEBORG (SvD)

En insjunkten vulkan i Dalslandsskogarna kan bli nästa stora svenska guldfyndighet.

NSG, Nämnden för statens gruvegendom, har tillsammans med Wermlands guldbrytning AB provborrat i den efter svenska förhållanden unika, vulkaniska miljön nordväst om Amål. De första analyssvaren, som blev klara under onsdagen, tyder på att det kan finnas guld i området.

Resultaten av rekognoseringsborringarna gör att vi är beredda att satsa vidare, säger Pierre Heeroma, projektansvarig vid NSG.

Vi har gott hopp om att verkligen finna malmstrukturer av stort intresse.

Satellitbilder

Genom att bland annat bearbeta data från flygmagnetiska mätningar och satellitbilder har geologerna för första gången i Sverige sett indikationer på förekomsten av en så kallad resurgent caldera, en insjunkten vulkan.

Det är en struktur man sedan tidigare vet är intressant när det gäller guldmalmfyndigheter. Men här i Sverige har det aldrig förekommit tidigare, så vi är beredda på att det kan bli diskussion kring våra tolkningar, förklarar Pierre Heeroma.

Ytterligare geofysiska och geokemiska markmätningar har visat indikationer på malmbildningsprocesser. De tre inledande borrhöven som tagits innehöll dock enligt de första analyserna inga ekonomiskt intressanta guldhalter.

Men provsvaren innehöll heller inget negativt. Vi är ganska övertygade om att vi gjort en riktig tolkning och arbetet kommer att gå vidare som planerat under de närmaste åren.

Redo för stor insats

Nästa steg är att med geokemiska undersökningar arbeta sig fram längs de malmbildande strukturerna för att finna områden med förhöjningar av guldhalt i malmprocessen.

Den dag vi gör det fyndet är vi beredd att gå in med betydligt större resurser, påpekar Pierre Heeroma.

För att en guldfyndighet skall bli lönsam i området vid dagbrottsverksamhet krävs, enligt Pierre Heeroma, guldhalter på 5-7 gram per ton berg. I Skellefteområdet där guld bryts ligger halterna på 2,5-4 gram per ton.

SvD 9/4 1984
sq är

WORLD
GOLDPANNING
CHAMPIONSHIPS

SCOTLAND
1992

1ST JUNE 1992

LEADHILLS & WANLOCKHEAD
PROGRAMME

31 August - 6 September 1992

- (A) Compiled by Mr. David Egginton, 8-10 Main Street, Leadhills, Lanarkshire, Scotland ML12 6XR.
Telephone 0659 74216 Fax 0659 74459.
- (B) All events start and finish from Leadhills or Wanlockhead.
- (C) There will also be a Gold Market open at Wanlockhead.

- Monday**
31 August
- Goldpanning trip on Hopetoun Estate
  - Excursion to Lanark and visit to the ancient cotton mills by the waterfalls of New Lanark
  - Evening entertainment in the ex-service club, Wanlockhead
- Tuesday**
1 September
- Goldpanning trip on Hopetoun Estate
  - Mountain byking fun
  - Excursion to Edinburgh and Pencaltland distillery
  - Evening event in Leadhills Village Hall
  - Evening entertainment in the ex-service club, Wanlockhead
- Wednesday**
2 September
- Goldpanning trip on Buccleuch Estate
  - Hillwalking trip
  - Mountain byking fun
  - Excursion to Tweedsmuir Sheepdog Centre and Biggar
  - Evening entertainment in the ex-service club, Wanlockhead
  - Torchlight Gathering and Get-acquainted Party in the marquee at Leadhills
- Thursday**
3 September
- Parade and opening ceremony
  - Start of the championships: the team event
  - Haggis Hunt for children under 16 years
  - Annual meeting of the World Goldpanning Association
  - Promotion for Finland 1993
  - A gold play by The Wanlockhead Players in the marquee at Wanlockhead
  - Dancing and entertainment in the marquee at Leadhills
- Friday**
4 September
- Goldpanning championships at Wanlockhead
  - Display of highland dancing in the marquee at Wanlockhead
  - A talk on local history by Mr. G. Downs-Rose in the marquee at Wanlockhead
  - A gold play by The Wanlockhead Players in the marquee at Wanlockhead
  - Hog roast barbeque with Biggar Accordion Band in the marquee at Leadhills
- Saturday**
5 September
- Goldpanning championships at Wanlockhead
  - Leadhills Flower Show to be opened by Inkeri Syrjanen, Curator of the Gold Museum, Lapland
  - Display of highland dancing in the marquee at Wanlockhead
  - A ceilidh with the Ceilidh Band providing a traditional Scottish entertainment in the marquee at Leadhills
- Sunday**
6 September
- The finals of the championships
  - The awards ceremony
  - The closing ceremony with the pipe band

ACCOMMODATION ENQUIRIES TO:
NUGGET '92 REGISTER, CLYDE VALLEY TOURIST BOARD,
HORSEMARKET, LANARK, LANARKSHIRE ML11 7LQ, SCOTLAND.

Bearbetad av Sten B 2019

Secure a registration form
by sending a reply-paid envelope
to the Treasurer:
Mr. D. Edwards
26 Old Vicarage Road, Willaston
South Wirral
England L64 2XD